

11. edycja

Umiejętności polonistyczne, matematyczne
i przyrodnicze trzecioklasistów

Raport ze Sprawdzianu Kompetencji Trzecioklasisty Omnibus 2026

Monika Czajkowska

Umiejętności polonistyczne, matematyczne i przyrodnicze trzecioklasistów

Raport ze Sprawdzianu Kompetencji Trzecioklasisty Omnibus 2026

Monika Czajkowska

1. Wprowadzenie	2
2. Informacje o sprawdzianie Omnibus	2
2.1. Cele sprawdzianu	2
2.2. Konstrukcja sprawdzianów	3
2.2.1. Konstrukcja zadań w części polonistycznej	3
2.2.2. Konstrukcja zadań w części matematycznej	3
2.2.3. Konstrukcja zadań w części przyrodniczej	4
3. Ogólne wyniki	4
3.1. Wyniki sprawdzianu w części polonistycznej	4
3.1.1. Wyniki sprawdzianu podstawowego	4
3.1.2. Wyniki sprawdzianu dodatkowego	11
3.2. Wyniki sprawdzianu w części matematycznej	16
3.2.1. Wyniki sprawdzianu podstawowego	16
3.2.2. Wyniki sprawdzianu dodatkowego	25
3.3. Wyniki sprawdzianu w części przyrodniczej	29
4. Podsumowanie	33

1. Wprowadzenie

Jedenasta edycja Ogólnopolskiego Sprawdzianu Kompetencji Trzecioklasisty Omnibus trwała od 13 do 15 kwietnia 2026 r.

Warunkiem uczestnictwa w sprawdzianie było zgłoszenie klasy – za pośrednictwem strony internetowej – przez dyrektora szkoły.

W pierwszym dniu sprawdzano umiejętności polonistyczne, w kolejnych dniach – umiejętności matematyczne i przyrodnicze uczniów kończących I etap edukacyjny. Na rozwiązanie zadań w częściach: polonistycznej i matematycznej uczniowie mieli po 90 minut, a w części przyrodniczej 45 minut. Ponieważ trzecioklasiści mogą mieć trudności z koncentracją przez tak długi czas, podobnie jak w poprzednich edycjach przyjęto, że nauczyciel może w trakcie sprawdzianu zrobić maksymalnie dwie przerwy; czas ich trwania nie był wliczany do czasu pisania sprawdzianu. A zatem 90 minut dla części polonistycznej i matematycznej oraz 45 minut dla części przyrodniczej to czas efektywnej pracy ucznia.

Po zakończonym sprawdzianie nauczyciel oceniał prace swoich uczniów zgodnie z otrzymanym kluczem, a następnie poprzez platformę internetową wprowadzał wyniki do systemu. Po wprowadzeniu wyników nauczyciel otrzymywał raport podstawowy, który zawierał informacje dotyczące osiągnięć poszczególnych dzieci w zakresie kompetencji polonistycznych, matematycznych i przyrodniczych. Ponadto nauczyciel otrzymywał rekomendacje (przeznaczone dla niego i dla rodzica).

Wskazane byłoby, aby nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej wspólnie z nauczycielami języka polskiego, matematyki i przyrody, którzy będą uczyli dzieci w klasie 4, dokonali analizy wyników i omówili zalecenia zamieszczone w rekomendacjach.

Należy pamiętać, że nie można oceniać efektów pracy dziecka czy nauczyciela wyłącznie na podstawie sprawdzianu Omnibus. Sprawdzian ten jest tylko jednym z narzędzi, które pozwalają na określenie mocnych i słabych stron ucznia.

Nie należy też porównywać wyników sprawdzianu Omnibus z wynikami podobnych sprawdzianów przeprowadzonych przez inne instytucje. Każdy z takich sprawdzianów miał inne cele.

2. Informacje o sprawdzianie Omnibus

2.1. Cele sprawdzianu

Głównym celem sprawdzianu Omnibus było określenie stopnia opanowania przez uczniów klas 3 umiejętności z zakresu edukacji polonistycznej, matematycznej i przyrodniczej określonych w podstawie programowej dla I etapu edukacyjnego.

W przypadku edukacji polonistycznej są to umiejętności skoncentrowane wokół rozumienia czytanego tekstu, analizowania przeczytanego tekstu, redagowania wypowiedzi pisemnej (z uwzględnieniem poprawności gramatycznej i ortograficznej). Są to również umiejętności opisane w podstawie programowej z zakresu kształcenia językowego.

Do najważniejszych, szczegółowych umiejętności matematycznych należą m.in.: przeliczanie elementów, wykonywanie czterech podstawowych działań na liczbach naturalnych, dostrzeganie prawidłowości, rozwiązywanie zadań tekstowych, rozpoznawanie figur geometrycznych, wykonywanie pomiarów. Są one konieczne do kształtowania i rozwijania umiejętności złożonych, czyli modelowania matematycznego, tworzenia strategii rozwiązywania zadań i prowadzenia rozumowań matematycznych, stanowiących cel kształcenia matematycznego. Bardzo ważna jest zdolność do uczenia się i twórcze podchodzenie do problemów matematycznych. Dlatego przyjęto, że w trakcie rozwiązywania zadań matematycznych uczeń będzie miał możliwość korzystania

z różnych pomocy dydaktycznych przygotowanych przez nauczyciela, np. patyczków, kamyczków, tasiemek, kartek, nożyczek. Ponadto obowiązkowo każdy uczeń musiał mieć do dyspozycji: długopis, ołówek, gumkę i linijkę.

W zakresie kształcenia przyrodniczego sprawdzano stopień rozumienia środowiska przyrodniczego i przestrzeni geograficznej oraz wiedzę na temat ochrony środowiska, ochrony zdrowia i bezpieczeństwa.

2.2 Konstrukcja sprawdzianów

2.2.1. Konstrukcja zadań w części polonistycznej

Umiejętności polonistyczne uczniów badane były w czterech obszarach:

- *czytanie* (w tym również umiejętności związane z analizą tekstu),
- *pisanie* (w tym również umiejętności związane z redagowaniem wypowiedzi),
- *gramatyka* (osiągnięcia z zakresu kształcenia językowego),
- *ortografia* (przestrzeganie poprawności ortograficznej).

Zaproponowane narzędzie badawcze pozwalało ocenić umiejętności w różnych obszarach, uwzględniając w kryteriach oceny realizacji zadania to, by np. błędy ortograficzne nie wpływały na negatywną ocenę poziomu rozumienia treści.

Sprawdzian podstawowy składał się z 14 zadań. W niektórych zadaniach sprawdzane były umiejętności z różnych obszarów. Np. za rozwiązanie zadania 10. uczeń mógł otrzymać maksymalnie 5 punktów, w tym 2 p. w obszarze *pisanie*, 1 p. w obszarze *gramatyka* i 2 p. w obszarze *ortografia*.

Uczeń mógł otrzymać w sprawdzianie podstawowym maksymalnie: 13 p. w obszarze *czytanie* (w tym również za analizę tekstu), 5 p. w obszarze *pisanie* (w tym również za redagowanie kilkudzaniowej wypowiedzi lub udzielania odpowiedzi na pytania), 19 p. w obszarze *gramatyka* (znajomość zasad gramatyki oraz umiejętność ich stosowania) i 11 p. w obszarze *ortografia* (przestrzeganie poprawności ortograficznej). Łącznie w części polonistycznej uczeń mógł otrzymać 48 p.

W sprawdzianie podstawowym użyto dwóch wersji – A i B. Zadania różniły się jedynie kolejnością odpowiedzi oraz ich układem.

Sprawdzian dodatkowy składał się z 8 zadań, które – podobnie jak w sprawdzianie podstawowym – pozwalały sprawdzić jednocześnie różne kompetencje. Zadania w tym sprawdzianie różniły się poziomem trudności od sprawdzianu podstawowego. W sumie uczeń mógł otrzymać w nim maksymalnie 32 p., w tym: 8 p. w obszarze *czytanie* (również za analizę tekstu), 5 p. w obszarze *pisanie* (także za redagowanie opowiadania i opisu), 10 p. w obszarze *gramatyka* (kompetencje językowe) oraz 9 p. w obszarze *ortografia* (przestrzeganie poprawności ortograficznej). Choć zadania sprawdzianu dodatkowego były trudniejsze, sprawdzane umiejętności polonistyczne mieściły się w podstawie programowej dla pierwszego etapu edukacyjnego w zakresie edukacji polonistycznej.

2.2.2. Konstrukcja zadań w części matematycznej

Umiejętności matematyczne uczniów badane były w czterech obszarach:

- *sprawność rachunkowa*,
- *geometria*,
- *rozumowania matematyczne*,
- *zadania tekstowe*.

Sprawdzian podstawowy składał się z 15 zadań. Za pomocą trzech zadań sprawdzano sprawności rachunkowe; czterech – umiejętności geometryczne; czterech – umiejętności prowadzenia rozumowań matematycznych; kolejnych czterech – umiejętności rozwiązywania zadań tekstowych. Z użyciem sprawdzianu podstawowego sprawdzano poziom opanowania umiejętności określonych w obecnie obowiązującej podstawie programowej. Za rozwiązanie zadań z każdego obszaru uczeń mógł otrzymać maksymalnie 10 p. (łącznie 40 p.). W sprawdzianie podstawowym użyto dwóch wersji – A i B. Kolejne zadania w obu wersjach sprawdzały te same umiejętności i nie różniły się istotnie stopniem trudności.

Sprawdzian dodatkowy składał się z 8 zadań (po 2 z każdego obszaru). Za rozwiązanie zadań z każdego obszaru uczeń mógł otrzymać maksymalnie po 5 p. (łącznie 20 p.). Zadania w sprawdzianie dodatkowym były znacznie trudniejsze niż w sprawdzianie podstawowym. Miały nietypową formę, wymagały badania zależności, łączenia ze sobą różnych informacji lub rozpatrywania różnych możliwości. Przeznaczone były dla uczniów uzdolnionych matematycznie, którym rozwiązywanie trudniejszych zadań sprawia przyjemność i przynosi satysfakcję. W sprawdzianie użyto tylko jednej wersji sprawdzianu dodatkowego.

2.2.3. Konstrukcja zadań w części przyrodniczej

Sprawdzian przyrodniczy obejmował 8 zadań, za rozwiązanie których uczeń łącznie mógł otrzymać 30 p. Zadania dotyczyły różnych treści. Urozmaicona była także ich strona graficzna: rysunek, mapa, wypowiedzi uczniów. Należy jednak zaznaczyć, że z ich użyciem sprawdzano tylko te umiejętności, które są opisane w podstawie programowej.

Sprawdzian z przyrody składał się, podobnie jak pozostałe sprawdziany, z zestawów zadań w dwóch wersjach A i B. Zadania w obu zestawach różniły się jedynie kolejnością odpowiedzi.

3. Ogólne wyniki

3.1. Wyniki sprawdzianu w części polonistycznej

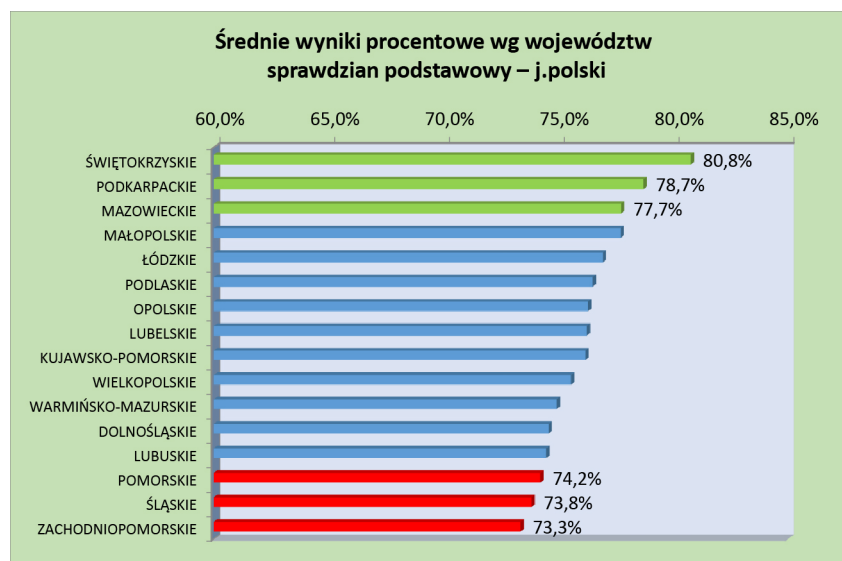
3.1.1. Wyniki ze sprawdzianu podstawowego

Sprawdzian podstawowy w części polonistycznej pisało 25 816 uczniów z całej Polski. Największy odsetek piszących odnotowano w województwach: mazowieckim – 19%, wielkopolskim – 10% i łódzkim – 10%, a najniższy w województwie opolskim – 2% i zachodniopomorskim – 2%.

Za wszystkie zadania w części polonistycznej uczeń mógł uzyskać 48 p. Średni wynik punktowy to 36,61 p., co stanowi 76,3% maksymalnej możliwej do zdobycia liczby punktów. Najwyższy wynik uzyskali uczniowie z województw: świętokrzyskiego – 38,77 p. (80,8%), podkarpackiego – 37,78 p. (78,7%) i mazowieckiego – 37,31 p. (77,7%), a najniższy – uczniowie z województw: zachodniopomorskiego – 35,21 p. (73,3%), śląskiego – 35,43 p. (73,8%) i pomorskiego – 35,62 p. (74,2%).

Średnie wyniki procentowe uzyskane przez uczniów w poszczególnych województwach przedstawiono na wykresie 3.1.1.

Wykres 3.1.1.

Na wykresie 3.1.2. przedstawiono procentowy rozkład punktów zdobytych w sprawdzianie polonistycznym podstawowym.

Wykres 3.1.2.

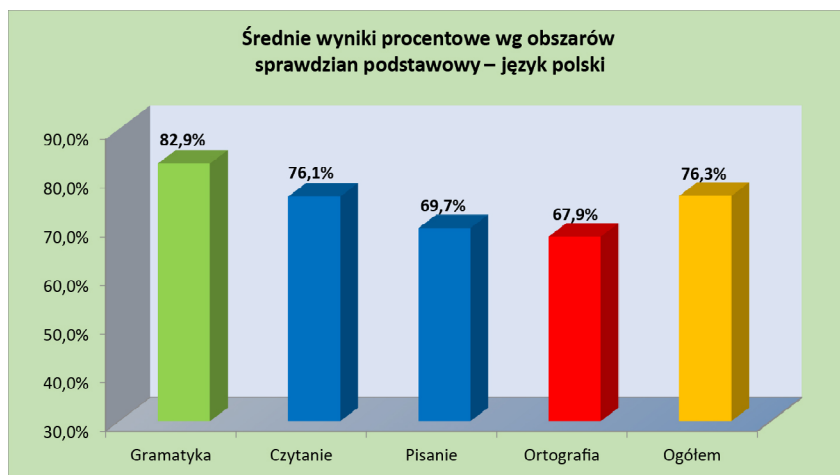
Już pobieżny ogląd wykresu pokazuje, że dla większości uczniów zadania polonistyczne na sprawdzianie były łatwe. Ok. 92,1% trzecioklasistów otrzymało co najmniej 24 p. (czyli połowę wszystkich możliwych do zdobycia punktów), zaś połowa – co najmniej 38 p. Ok. 0,2% dzieci uzyskało 5 p. lub mniej, zaś ok. 26,4% uczniów – 43 p. lub więcej. Maksymalną liczbę punktów (48 p.) zdobyło 473 uczniów, czyli ok. 1,8% wszystkich piszących sprawdzian podstawowy z języka polskiego. Najliczniejszą grupę stanowili ci uczniowie, którzy otrzymali 42 punkty – takich uczniów było 1 578, czyli ok. 6,1% ogółu piszących.

W tabeli 3.1.1. i na wykresie 3.1.3. zestawiono średnie wyniki ze sprawdzianu podstawowego w podziale na obszary. Tegoroczni trzecioklasiści najwyższe wyniki osiągnęli w obszarze *gramatyka*, następnie w obszarze *czytanie i pisanie*, a najniższe w obszarze *ortografia*.

Tabela 3.1.1.

Obszar umiejętności	Liczba punktów możliwych do zdobycia	Średnia zdobytych punktów	Współczynnik łatwości	Interpretacja współczynnika łatwości
Czytanie	13	9,90	0,76	łatwe
Pisanie	5	3,48	0,70	łatwe
Gramatyka	19	15,76	0,83	łatwe
Ortografia	11	7,47	0,68	umiarkowanie trudne

Wykres 3.1.3.

W tabeli 3.1.2. zestawiono wyniki z poszczególnych zadań sprawdzianu podstawowego z języka polskiego. Dla tegorocznych trzecioklasistów 10 zadań było łatwych, 2 – bardzo łatwe i 2 – umiarkowanie trudne. Żadne z zadań ze sprawdzianu podstawowego z języka polskiego nie okazało się trudne ani bardzo trudne.

Tabela 3.1.2.

Zadanie	Maksymalna liczba punktów za rozwiązanie zadania	Średni wynik punktowy	Współczynnik łatwości	Interpretacja współczynnika łatwości
Zadanie 1	8	6,63	0,83	łatwe
Zadanie 2	1	0,73	0,73	łatwe
Zadanie 3	1	0,70	0,70	łatwe
Zadanie 4	1	0,74	0,74	łatwe
Zadanie 5	2	1,10	0,55	umiarkowanie trudne
Zadanie 6	4	3,68	0,92	bardzo łatwe
Zadanie 7	1	0,70	0,70	łatwe
Zadanie 8	3	2,47	0,82	łatwe
Zadanie 9	3	2,76	0,92	bardzo łatwe

Zadanie 10	5	3,63	0,73	łatwe
Zadanie 11	6	4,71	0,79	łatwe
Zadanie 12	4	2,89	0,72	łatwe
Zadanie 13	3	2,42	0,81	łatwe
Zadanie 14	6	3,45	0,57	umiarkowanie trudne

CZYTANIE

W tabeli 3.1.3. zestawiono wyniki, jakie uczniowie otrzymali w zadaniach z obszaru czytanie.

Tabela 3.1.3.

Zadanie	Maksymalna liczba punktów za rozwiązanie zadania	Współczynnik łatwości	Interpretacja współczynnika łatwości
Zadanie 1a	1	0,95	bardzo łatwe
Zadanie 1b	1	0,96	bardzo łatwe
Zadanie 1c	1	0,91	bardzo łatwe
Zadanie 1d	1	0,94	bardzo łatwe
Zadanie 1e	1	0,63	umiarkowanie trudne
Zadanie 1f	1	0,83	łatwe
Zadanie 1g	1	0,56	umiarkowanie trudne
Zadanie 1h	1	0,85	łatwe
Zadanie 2	1	0,73	łatwe
Zadanie 3	1	0,70	łatwe
Zadanie 4	1	0,74	łatwe
Zadanie 5	2	0,55	umiarkowanie trudne

Najważniejsza umiejętność, stanowiąca bazę do zdobywania kolejnych kompetencji, nie tylko polonistycznych, to *czytanie ze zrozumieniem*. W tym obszarze uczeń mógł zdobyć w sprawdzianie polonistycznym podstawowym łącznie 13 p. Średni wynik punktowy – 9,90 p. (ok. 76,1%) – wskazuje, że ogólnie sprawdzian w tym obszarze okazał się dla uczniów łatwy. Cztery zadania okazały się dla uczniów bardzo łatwe, pięć – łatwych, a trzy – umiarkowanie trudne.

Zadanie 1. składało się z 8 pytań w formie zamkniętej, na które należało odpowiedzieć na podstawie danego tekstu. Najlepiej trzecioklasiści poradzili sobie z zadaniami 1a i 1b. Były to jednocześnie dwa z trzech najłatwiejszych zadań w całym sprawdzianie. Należało w nich, na podstawie przeczytanego tekstu, zaznaczyć odpowiedzi na następujące pytania: *W co pakowała swoje rzeczy Pani Lato? Kto zadzwonił do niej, gdy się pakowała?* Odpowiedzi na te pytania znajdowały się bezpośrednio w tekście, przy czym odpowiedź na pierwsze z nich była już w pierwszym zdaniu. Również zadania 1c i 1d okazały się dla uczniów bardzo łatwe – wystarczyło wyszukać w tekście odpowiednie informacje. Odpowiedzi na zadania 1f i 1h, które okazały się dla uczniów łatwe, wymagały już przekształcenia lub połączenia różnych informacji, a także wyciągnięcia wniosków. Np. w zadaniu 1f, uczeń na podstawie tekstu: *Na szczęście Pani Lato zauważyła na stole instrukcję pakowania namiotu, a w niej narysowane metalowe szpikulce. Pod nimi znajdował się napis „śledzie mocujące”,* musiał wywnioskować, że bohaterka powinna pamiętać o metalowych śledziach, a nie o śledziach do jedzenia.

Zadania 1e i 1f były dla uczniów umiarkowanie trudne. Odpowiedzi na pytanie postawione w zadaniu 1e nie było w tekście i uczeń powinien zaznaczyć „Nie wiadomo”. Jednak najtrudniejsze okazało się zadanie 1g, które było również jednym z trzech najtrudniejszych zadań w całym sprawdzianie. W tym zadaniu należało odpowiedzieć na pytanie: *Co tak naprawdę oznacza, że Pani Lato wyjeżdża na wakacje?* Odpowiedź nie była podana wprost i na podstawie tekstu uczeń musiał wywnioskować, że oznacza to koniec lata i początek jesieni, i zaznaczyć taką odpowiedź.

W zadaniu 2. uczeń miał wyszukać w tekście i przepisać zdanie wyjaśniające, dlaczego Pani Lato bardzo lubi swoją szklaną kulę. Ok. 72,9,7% trzecioklasistów poradziło sobie z tym zadaniem i przepisało właściwy fragment tekstu. Za poprawną odpowiedź uznawano tę, w której uczeń przepisał zdania: *W środku szklanej kuli znajdowała się podobizna ośnieżonej góry. Gdy wstrząsnęło się kulą, w jej środku migotały białe płatki przypominające prawdziwy śnieg. (...) Pani Lato bardzo lubiła patrzeć na swoją kulę, gdy była zbyt zmęczona upałem* lub tylko drugie z tych zdań. Ok. 23,9% uczniów przepisało inne zdanie lub podało własne wyjaśnienie. Ok. 3,3% uczniów w ogóle nie podjęło próby rozwiązania tego zadania.

W zadaniu 3. na podstawie tekstu należało napisać, dlaczego sytuacja ze śledziami rozbawiła Panią Lato. Poprawnego wyjaśnienia typu: „Pani Lato pomyślała o śledziach do jedzenia, a chodziło o śledzie do namiotu” lub „Pomyliła śledzie do namiotu z tymi do jedzenia” udzieliło ok. 70,1% trzecioklasistów. Ok. 23,7% uczniów podało odpowiedź niezgodną z tekstem, a ok. 6,3% nie podjęło próby wykonania tego zadania.

W zadaniu 4. należało na podstawie tekstu napisać dlaczego, wyjeżdżając na wakacje pod namiot, należy zabrać ze sobą śledzie. Poprawnej odpowiedzi typu: „Metalowe śledzie trzymają namiot (mocują w ziemi)” lub „Dzięki śledziom wiatr nie porwie namiotu” udzieliło ok. 74,4% uczniów. Ok. 18,4% uczniów udzieliło odpowiedzi błędnej (np. „Dzięki śledziom mamy co jeść”), a ok. 7,2% opuściło to zadanie.

Wśród zadań z obszaru *czytanie* umiarkowanie trudne okazało się zadanie 5., które było jednym z trzech najtrudniejszych zadań w całym sprawdzianie. W tym zadaniu należało uporządkować kolejność podanych wydarzeń zgodnie z ich kolejnością występującą w tekście. Ok. 47,8% uczniów podało w pełni poprawne rozwiązanie. Błędną kolejność, ale przy zachowaniu właściwej kolejności pierwszego i ostatniego zdarzenia, podało ok. 14,3% uczniów. Niewłaściwą kolejność zdarzeń podało ok. 36,4% trzecioklasistów, a 1,5% opuściło to zadanie.

PISANIE

W tabeli 3.1.4. zestawiono wyniki, jakie uczniowie otrzymali w zadaniach z obszaru *pisanie*.

Tabela 3.1.4.

Zadanie	Maksymalna liczba punktów za rozwiązanie zadania	Współczynnik łatwości	Interpretacja współczynnika łatwości
Zadanie 10.1	2	0,73	łatwe
Zadanie 14.1	3	0,67	umiarkowanie trudne

Dwa zadania sprawdzianu podstawowego sprawdzały umiejętności z obszaru *pisanie*. Za poprawne wykonanie tych zadań uczeń mógł otrzymać maksymalnie 5 p. Średnio uczeń uzyskał 3,48 p. (współczynnik łatwości 0,70).

W zadaniu 10. uczniowie mieli napisać życzenia urodzinowe dla przyjaciółki lub przyjaciela. Pisząc je, powinni uwzględnić następujące elementy: kto składa życzenia, komu składa życzenia i z jakiej okazji oraz czego życzy. Ok. 60,1% piszących uwzględniło w swojej wypowiedzi wszystkie elementy i wykonało to zadanie prawidłowo. Ok. 26,6% pominęło tylko jeden z koniecznych elementów, a ok. 8,5% pominęło więcej niż jeden element. Ok. 2,7% dzieci nie podjęło próby napisania życzeń, zaś wypowiedzi pozostałych były w innej formie.

W zadaniu 14. uczniowie mieli napisać opowiadanie liczące co najmniej 8 zdań pod tytułem „Wakacje Pani Lato”. Należało w nim opisać przygodę Pani Lato podczas wakacyjnej podróży. Polecenie zawierało informacje, które uczniowie powinni uwzględnić w swojej pracy: dokąd wybrała się Pani Lato, co tam robiła oraz czy jej wakacje były udane. Za wykonanie tego zadania uczeń otrzymywał maksymalną liczbę punktów (czyli 3 p.), jeżeli napisane przez niego opowiadanie zawierało wstęp, rozwinięcie i zakończenie, tekst był logicznie uporządkowany i zgodny z tematem, a ponadto wypowiedź składała się z minimum 8 zdań i zawierała wszystkie wymienione elementy. Taką liczbę punktów otrzymała połowa trzecioklasistów. Ok. 38,8% uczniów napisało co najmniej ośmiozdaniowe opowiadanie zawierające logicznie uporządkowaną treść, ale pominęło jeden (ok. 20,9%), dwa (ok. 9,9%), trzy lub więcej (ok. 8,0%) podanych elementów. Natomiast ok. 5,2% uczniów zredagowało wypowiedź w innej formie. Ok. 6,0% trzecioklasistów opuściło to zadanie.

GRAMATYKA

W tabeli 3.1.5. zestawiono wyniki, jakie uczniowie otrzymali w zadaniach z obszaru *gramatyka*.

Tabela 3.1.5.

Zadanie	Maksymalna liczba punktów za rozwiązanie zadania	Współczynnik łatwości	Interpretacja współczynnika łatwości
Zadanie 6	4	0,92	bardzo łatwe
Zadanie 7	1	0,70	łatwe
Zadanie 8	3	0,82	łatwe
Zadanie 9	3	0,92	bardzo łatwe
Zadanie 10.2	1	0,86	łatwe
Zadanie 11a	1	0,72	łatwe
Zadanie 11b	1	0,89	łatwe
Zadanie 11c	1	0,95	bardzo łatwe
Zadanie 11d	1	0,83	łatwe
Zadanie 11e	1	0,63	umiarkowanie trudne
Zadanie 11f	1	0,69	umiarkowanie trudne
Zadanie 14.2	1	0,64	umiarkowanie trudne

Za poprawne wykonanie wszystkich zadań z obszaru *gramatyka* uczeń mógł uzyskać łącznie 19 p. Średnia uzyskanych punktów to 15,76 p. Współczynnik łatwości zadań w tym obszarze wyniósł 0,83, co oznacza, że zadania tego obszaru okazały się raczej łatwe dla uczniów. W tym obszarze trzy zadania były bardzo łatwe, sześć – łatwych i trzy umiarkowanie trudne.

W zadaniu 6. należało do każdego z podanych wyrazów dopisać wyraz przeciwstawny. Zadanie to bezbłędnie wykonało ok. 85,0% uczniów. Ok. 8,1% uczniów podało poprawnie trzy wyrazy przeciwstawne, 1,3% dwa takie wyrazy, a 0,6% jeden wyraz. Ok. 4,3% uczniów wpisało niewłaściwe wyrazy, natomiast 170 uczniów (ok. 0,7%) nie podjęło próby rozwiązania tego zadania.

W zadaniu 7. uczeń miał zapisać w kolejności alfabetycznej podane wyrazy w ramce. Poprawnie wykonało to zadanie ok. 69,7% uczniów. Błędnej odpowiedzi udzieliło ok. 28,8% trzecioklasistów, a 384 uczniów (ok. 1,5%) opuściło to zadanie.

W zadaniu 8. uczeń miał ze zdania *Rozejrzała się po pokoju i chwyciła ozdobną, drewnianą szkatułkę* wypisać: jeden czasownik, jeden przymiotnik, jeden rzeczownik. Ok. 70,0% uczniów poprawnie wypisało wszystkie wyrazy. Dwa wyrazy poprawnie wypisało ok. 13,2% uczniów, a jeden wyraz – ok. 10,8%. Ok. 6,1% uczniów opuściło to zadanie.

Zadanie 9. zawierało 6 zdań i uczeń miał obok każdego z nich napisać, czy jest to zdanie rozkazujące (R), czy zdanie oznajmujące (O), czy zdanie pytające (P). Ok. 85,7% uczniów poprawnie określiło każde z podanych zdań; 5 zdań lub 4 zdania poprawnie rozpoznało ok. 7,5% uczniów, 3 lub 2 zdania – ok. 4,0%, a jedno zdanie – ok. 0,9%; 280 uczniów (ok. 1,1%) przedstawiło odpowiedź niejasną, a 217 (ok. 0,8%) opuściło to zadanie.

Zadanie 11. było zadaniem w formie zamkniętej i składało się z sześciu podpunktów. Najłatwiejsze okazało się zadanie 11c, w którym uczeń spośród wyrazów: *szkatułka, plecak, śledź* miał wybrać ten, który składa się z ośmiu głosek. Poprawnej odpowiedzi udzieliło ok. 95,0% uczniów, błędnej ok. 3,3%, a pozostali opuścili to zadanie. Zadania 11a, 11b i 11d okazały się dla uczniów łatwe. W tych zadaniach uczeń miał odpowiednio: podać, ile wyrazów jest w zdaniu: *Zwiedziła z nią wszystkie kontynenty* (zadanie 11a), spośród wyrazów: *samolot, namiot, kontynenty* wybrać ten, który składa się z 4 sylab (zadanie 11b), spośród wyrazów: *muzeum, klucz, lato* wybrać ten, w którym są 2 samogłoski (zadanie 11d). Poprawnych odpowiedzi udzieliło odpowiednio: 71,9%, 89,3% oraz 82,9%, a błędnych: 26,8%, 9,6% oraz 15,3%. Zadania te opuściło odpowiednio: 1,3%, 1,1% oraz 1,8% uczniów. Znacząco trudniejsze były dwa ostatnie podpunkty. W zadaniu 11e uczeń miał wskazać, w której z podanych grup wyrazów: *lato, motyl, namiot/ motyl, lornetka, plecak/ lato, motyl, lornetka* wyrazy mają łącznie 10 spółgłosek. Z tym zadaniem poradziło sobie ok. 62,7% uczniów. Odpowiedzi błędnej udzieliło ok. 32,6%, a 4,7% nie podjęło próby jego rozwiązania. W zadaniu 11f uczeń spośród wyrazów *deszcz, klucze, plecak* miał wskazać ten, który składa się z 2 sylab, 6 liter, 5 głosek. Z tym zadaniem poradziło sobie ok. 69,4% uczniów, ok. 26,1% udzieliło odpowiedzi błędnej, a ok. 4,5% nie podjęło próby jego rozwiązania.

Również w zadaniach: 10. i 14. oceniono kompetencje językowe uczniów redagujących różne formy wypowiedzi: życzenia i opowiadanie. Życzenia bezbłędne pod względem gramatycznym napisało ok. 84,1% uczniów, a opowiadanie ok. 60,0%.

ORTOGRAFIA

W tabeli 3.1.6. zestawiono wyniki, jakie uczniowie otrzymali w zadaniach z obszaru *ortografia*.

Tabela 3.1.6.

Zadanie	Maksymalna liczba punktów za rozwiązanie zadania	Współczynnik łatwości	Interpretacja współczynnika łatwości
Zadanie 10.3	2	0,68	umiarkowanie trudne
Zadanie 12	4	0,72	łatwe
Zadanie 13	3	0,81	łatwe
Zadanie 14.3	2	0,44	trudne

W obszarze *ortografia* uczeń mógł otrzymać łącznie 11 p. Średnia uzyskanych punktów to 7,47 p. Współczynnik łatwości zadań w tym obszarze wyniósł 0,68, co oznacza, że zadania tego obszaru okazały się umiarkowanie trudne. Warto zauważyć, że tegoroczni trzecioklasiści w zadaniach z obszaru *pisanie* uzyskali niższe wyniki niż w zadaniach z pozostałych obszarów, a zatem jest to obszar, którym uczniowie potrzebują wsparcia.

W zadaniu 12. uczeń miał uzupełnić podany tekst, zastępując rysunki wyrazami odpowiedniej formie. Poprawnie 8 wyrazów i w odpowiedniej formie gramatycznej napisało ok. 34,2% uczniów, 6 lub 7 wyrazów – ok. 35,2%, 4 lub 5 – ok. 19,4%, 3 lub 2 – ok. 8,1%. Inną odpowiedź podało ok. 2,4% uczniów. Tylko 191 trzecioklasistów (ok. 0,7%) opuściło to zadanie.

Zadanie 13. polegało na uzupełnieniu wyrazów w zdaniach poprzez wpisanie w luki wielkich lub małych liter. Z tym zadaniem poradziło sobie ok. 55,5% tegorocznych trzecioklasistów, poprawnie uzupełniając 14 lub 15 wyrazów. Ok. 34,2% uczniów wpisało właściwe litery w 11–13 wyrazach, ok. 7,3% w 8–10 wyrazach, a ok. 2,0% w mniej niż 8 wyrazach. Pozostali (254 uczniów,

ok. 1,0%) nie podjęli trudu rozwiązywania tego zadania.

W zadaniach 10. i 14. sprawdzano, czy uczniowie popełniają błędy ortograficzne w redagowanych przez siebie tekstach. Życzenia w pełni poprawnie pod względem ortograficznym napisało ok. 50,6% uczniów, a częściowo poprawnie (uczeń popełnił 2 lub 3 błędy ortograficzne) – ok. 31,5%. W przypadku opowiadania odsetki te wynoszą odpowiednio ok. 25,1% oraz ok. 33,0%. Warto zwrócić uwagę, że napisanie poprawnego pod względem ortograficznym opowiadania okazało się najtrudniejszym zadaniem dla tegorocznych trzecioklasistów.

3.1.2. Wyniki ze sprawdzianu dodatkowego

Sprawdzian dodatkowy w części polonistycznej pisało 219 uczniów. Za rozwiązanie wszystkich zadań w teście polonistycznym dodatkowym uczeń mógł uzyskać 32 p. Średni wynik wyniósł 21,36 p. Rozkład wyników przedstawiono na wykresie 3.1.4.

Wykres 3.1.4.

Współczynnik łatwości sprawdzianu dodatkowego z języka polskiego wyniósł 0,67, co oznacza, że okazał się on dla uczniów umiarkowanie trudny. Ok. 76,7% trzecioklasistów, którzy przystąpili do tego sprawdzianu, otrzymało co najmniej 16 punktów, zaś połowa 23 p. lub więcej. Tylko sześciu uczniów (ok. 2,7%) uzyskało mniej niż 5 p., zaś 53 uczniów (ok. 24,2%) 28 p. lub więcej. Maksymalną liczbę punktów (32 p.) zdobyło 3 uczniów (ok. 1,4%). O jeden punkt mniej uzyskało 9 uczniów (ok. 4,1%), a o dwa mniej 12 uczniów (ok. 5,5%).

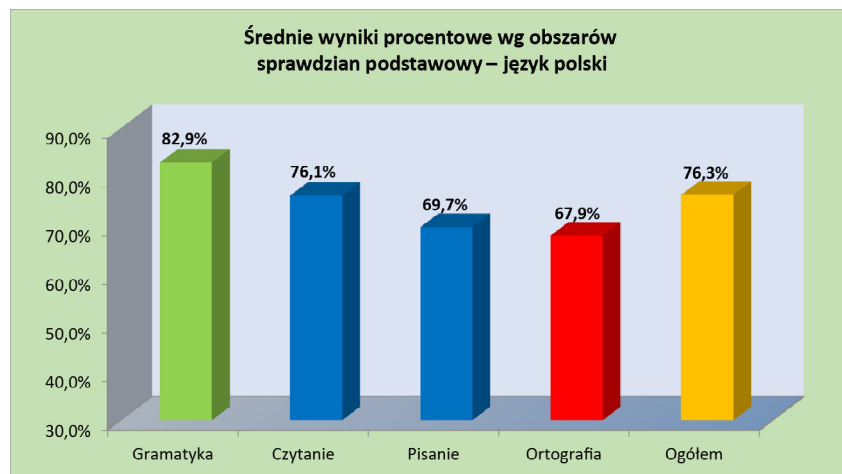
W tabeli 3.1.7. zestawiono średnie wyniki ze sprawdzianu dodatkowego w podziale na obszary.

Tabela 3.1.7.

Obszar umiejętności	Liczba punktów możliwych do zdobycia	Średni wynik punktowy	Współczynnik łatwości	Interpretacja współczynnika łatwości
Czytanie	8	5,56	0,70	łatwe
Pisanie	5	2,82	0,56	umiarkowanie trudne
Gramatyka	10	7,36	0,74	łatwe
Ortografia	9	5,62	0,62	umiarkowanie trudne

Na wykresie 3.1.5. zestawiono średnie wyniki polonistycznego sprawdzianu dodatkowego w odniesieniu do czterech obszarów. Najwyższe wyniki osiągnęli uczniowie w obszarze *gramatyka*, następnie w obszarze *czytanie* i *ortografia*, a najniższe (podobnie jak w roku ubiegłym) w obszarze *pisanie*. Warto zauważyć, że w obu sprawdzianach – podstawowym i dodatkowym – najwyższe wyniki uzyskali uczniowie w obszarze *gramatyka*.

Wykres 3.1.5.

W tabeli 3.1.8. zestawiono wyniki z poszczególnych zadań sprawdzianu dodatkowego z języka polskiego.

Tabela 3.1.8.

Zadanie	Maksymalna liczba punktów za rozwiązanie zadania	Średni wynik punktowy	Współczynnik łatwości	Interpretacja współczynnika łatwości
Zadanie 1	7	5,00	0,71	łatwe
Zadanie 2	1	0,56	0,56	umiarkowanie trudne
Zadanie 3	4	2,98	0,74	łatwe
Zadanie 4	2	1,46	0,73	łatwe
Zadanie 5	5	3,14	0,63	umiarkowanie trudne
Zadanie 6	2	1,52	0,76	łatwe
Zadanie 7	5	3,18	0,64	umiarkowanie trudne
Zadanie 8	6	3,53	0,59	umiarkowanie trudne

W tegorocznym sprawdzianie dodatkowym 4 zadania były dla uczniów łatwe i 4 umiarkowanie trudne. Żadne z zadań nie okazało się dla uczniów bardzo łatwe, trudne lub bardzo trudne.

CZYTANIE

W tabeli 3.1.9. zestawiono wyniki, jakie uczniowie osiągnęli w zadaniach z obszaru *czytanie* w sprawdzianie dodatkowym.

Tabela 3.1.9.

Zadanie	Maksymalna liczba punktów za rozwiązanie zadania	Współczynnik łatwości	Interpretacja współczynnika łatwości
Zadanie 1a	1	0,74	łatwe
Zadanie 1b	1	0,62	umiarkowanie trudne
Zadanie 1c	1	0,48	trudne
Zadanie 1d	1	0,79	łatwe
Zadanie 1e	1	0,73	łatwe
Zadanie 1f	1	0,80	łatwe
Zadanie 1g	1	0,84	łatwe
Zadanie 2	1	0,56	umiarkowanie trudne

Stopień opanowania umiejętności z obszaru czytanie sprawdzano w zadaniach 1a–1g oraz w zadaniu 2. Za zadania w obszarze czytanie można było zdobyć maksymalnie 8 p. Pięć zadań okazało się dla uczniów łatwych, dwa – umiarkowanie trudne, a jedno – trudne.

W zadaniu 1. uczeń miał zapoznać się z podanym tekstem, a następnie, odpowiedzieć na kilka pytań dotyczących tego tekstu. Odpowiedzi wymagały uważnej lektury, pewnego przetworzenia informacji lub łączenia faktów. Prawie wszyscy uczniowie, którzy brali udział w sprawdzianie dodatkowym, podjęli trud rozwiązania tego zadania.

Najłatwiejsze okazało się zadanie 1g, w którym należało wskazać odpowiedź na pytanie, dlaczego Robert się zasmucił. Poprawną odpowiedź zaznaczyło 183 uczniów (ok. 83,6%), a 31 (ok. 14,2%) błędną. Tylko 5 trzecioklasistów (ok. 2,3%) nie odpowiedziało na to pytanie.

Również zadania 1a, 1d, 1e i 1f okazały się łatwe. W pierwszym z nich należało odpowiedzieć na pytanie: *Dlaczego Ania chciała pójść do zoo?* Odpowiedź ta nie była podana wprost i uczeń na podstawie fragmentu *Wszyscy ze szkoły byli już w ogrodzie zoologicznym i widzieli nosorożca indyjskiego, zwanego dawniej pancernym, tylko nie ja!* miał wywnioskować, że Ania zazdrościła innym dzieciom. Takiej odpowiedzi udzieliło 163 uczniów (ok. 74,4%). Nieco ponad ¼ uczniów (ok. 25,1%) udzieliło odpowiedzi błędnej, a tylko jedna osoba opuściła to zadanie. W zadaniu 1d odpowiedź na pytanie *Skąd tata dzieci miał informacje o nosorożcach?* znajdowała się bezpośrednio w tekście. Poprawnej odpowiedzi udzieliło 172 uczniów (ok. 78,5%), błędnej – 40 (ok. 18,3%), a 2 osoby (ok. 0,9%) nie wybrały żadnej odpowiedzi. W zadaniu 1e uczeń miał wskazać, które spośród zwierząt: *rekin, lew, żyrafa* nie jest wymienione w tekście. Poprawną odpowiedź wybrało 159 uczniów (ok. 72,6%), błędna – 55 (ok. 25,1%), a 5 osób (ok. 2,3%) opuściło to zadanie. Odpowiedź na pytanie w zadaniu 1f: *Jakie zwierzę jest wrogiem nosorożca indyjskiego?* też znajdowała się bezpośrednio w tekście. Poprawnej odpowiedzi udzieliło 183 uczniów (ok. 83,6%), błędnej 31 (ok. 14,2%), a 5 osób (2,3%) nie dokonało wyboru.

Umiarkowanie trudne okazało się zadanie 1b, w którym należało odpowiedzieć na pytanie: *Jakimi słowami można zastąpić wyrażenie „bąknął tata”?* Na podstawie tekstu można było wywnioskować, że poprawna odpowiedź to „cicho powiedział tata”. Wybrało ją 136 uczniów (ok. 62,1%). Błędne odpowiedzi: „zapytał tata” oraz „wykrzyczał tata” wybrało odpowiednio 39 uczniów (ok. 17,8%) oraz 41 uczniów (ok. 18,7%); 3 osoby nie zaznaczyły żadnej odpowiedzi.

Najwięcej trudności sprawiło zadanie 1c, w którym należało na podstawie tekstu podać, w jakim mieście znajduje się ogród zoologiczny. Poprawnej odpowiedzi – w Warszawie – udzieliło 106 uczniów (ok. 48,4%). Ponad połowa, bo aż 111 (ok. 50,7%) uczniów, wybrała odpowiedź błędną, a 2 uczniów (ok. 0,9%) opuściło to pytanie.

Umiarkowanie trudne okazało się zadanie 2., w którym uczeń miał wyjaśnić, jak można rozumieć zdanie wypowiedziane przez Anię: *Czytacie, ale nie te, co trzeba!* Poprawnej odpowiedzi, odwołując się bezpośrednio do tekstu (np.: „Rodzice Ani czytali gazety, ale nie te, w których była informacja o nosorożcu”), albo bez odniesienia do tekstu (np. „Ludzie czytają gazety, ale nie o wszystkim wiedzą. Czytają gazety, w których nie ma ważnych dla nich informacji”) udzieliło 123 uczniów (ok. 56,2%), a błędnej 50 uczniów (ok. 22,8%). Pozostali – 46 osób (ok. 21,0%) – nie podjęli próby wyjaśnienia rozumienia tego zdania.

PISANIE

W tabeli 3.1.10. zestawiono wyniki, jakie uczniowie otrzymali w zadaniach z obszaru *pisanie* w sprawdzianie dodatkowym.

Tabela 3.1.10.

Zadanie	Maksymalna liczba punktów za rozwiązanie zadania	Współczynnik łatwości	Interpretacja współczynnika łatwości
Zadanie 5.1	2	0,54	umiarkowanie trudne
Zadanie 8.1	3	0,58	umiarkowanie trudne

Umiejętność pisania sprawdzano w zadaniach 5. i 8. Oba okazały się umiarkowanie trudne.

W zadaniu 5. uczeń miał napisać ogłoszenie o kiermaszu charytatywnym, z którego dochód zostanie przekazany na potrzeby ogrodu zoologicznego. Trzecioklasista otrzymywał maksymalną liczbę punktów, jeżeli napisał ogłoszenie i uwzględnił w wypowiedzi cztery elementy: informację o kiermaszu, miejsce, czas i cel. Taką liczbę punktów otrzymało 92 uczniów (ok. 42,0%). Odpowiedzi niepełnej, w której brakowało jednego, udzieliło 51 uczniów (ok. 23,3%). W odpowiedziach 28 dzieci (ok. 12,8%) brakowało więcej niż jednego elementu. Pozostali trzecioklasiści albo napisali wypowiedź w innej formie lub nie na temat (12 osób; ok. 5,5%), albo opuścili zadanie (36 osób, ok. 16,4%).

W zadaniu 8. uczeń miał, na podstawie zamieszczonego zdjęcia, tekstu z zadania 1. oraz własnej wiedzy, opisać nosorożca. Maksymalną liczbę punktów otrzymywał wtedy, gdy jego logicznie uporządkowany opis, zawierający co najmniej 6 zdań, uwzględnił zarówno wygląd zewnętrzny, jak i styl życia nosorożca. Taką liczbę punktów uzyskało 83 uczniów (ok. 37,9%). Opis nosorożca składający się z wymaganej liczby zdań, lecz pomijający jeden z wymaganych elementów, przedstawiło 78 uczniów (ok. 35,6%). Spośród nich 56 osób logicznie uporządkowało swoją wypowiedź, natomiast w pracach 22 uczniów wystąpiły usterki w zakresie spójności i logicznego uporządkowania opisu; 12 uczniów (ok. 5,5%) opisało inne zwierzę niż przedstawione na zdjęciu, zredagowało wypowiedź w niewłaściwej formie lub napisało pracę niezgodną z tematem. Z kolei 46 uczniów (ok. 21,0%) nie podjęło próby rozwiązania tego zadania, co może wynikać z faktu, że było ono ostatnim zadaniem w arkuszu sprawdzianu dodatkowego.

GRAMATYKA

W tabeli 3.1.11. zestawiono wyniki, jakie uczniowie otrzymali w zadaniach z obszaru *gramatyka* w sprawdzianie dodatkowym.

Tabela 3.1.11.

Zadanie	Maksymalna liczba punktów za rozwiązanie zadania	Współczynnik łatwości	Interpretacja współczynnika łatwości
Zadanie 3	4	0,74	łatwe
Zadanie 4	2	0,73	łatwe
Zadanie 5.2	1	0,72	łatwe
Zadanie 6	2	0,76	łatwe
Zadanie 8.2	1	0,86	łatwe

Wszystkie zadania z obszaru *gramatyka* były dla uczniów łatwe.

W zadaniu 3. uczeń miał dopisać po dwa wyrazy należące do tej samej rodziny wyrazów, co wyrazy: *kucharz* i *wiatr*. Poprawnej odpowiedzi udzieliło 118 uczniów (ok. 53,0%). Trzy wyrazy poprawnie zapisało 37 uczniów (ok. 16,9%). Nieco mniej, bo 33 uczniów (ok. 15,1%), poprawnie podało dwa wyrazy, a 11 (ok. 5,0%) – jeden wyraz. Odpowiedzi nieprecyzyjnej udzieliło 10 uczniów (ok. 4,6%), natomiast 12 (ok. 5,5%) nie podjęło próby rozwiązania tego zadania.

Zadanie 4. wymagało od ucznia ułożenia i napisania zdań pytających do dwóch podanych odpowiedzi: *Lubię chodzić do zoo* oraz *Klara karmi swojego kota*. Poprawne pytania do obu zdań ułożyło 140 uczniów (ok. 63,9%), natomiast do jednego zdania – 40 (ok. 18,3%). Nieprecyzyjnej, niejasnej lub skreślonej odpowiedzi udzieliło 25 uczniów (ok. 11,4%), a 14 (ok. 6,4%) nie podjęło próby rozwiązania tego zadania.

W zadaniu 6. uczeń miał rozwinąć zdania: *Dziewczynka patrzyła*, *Rekiny pływają*, dopisując do każdego z nich co najmniej trzy wyrazy. Oba zdania poprawnie rozwinęło 155 uczniów (ok. 70,8%), natomiast jedno – 22 (ok. 10,0%). Taka sama liczba trzecioklasistów (22; ok. 10,0%), udzieliła odpowiedzi błędnej lub niezgodnej z poleceniem. Nieco mniej, bo 20 uczniów (ok. 9,1%), nie podjęło próby rozwiązania tego zadania.

Również w zadaniach 5. i 8. oceniano kompetencje językowe uczniów redagujących różne formy wypowiedzi – odpowiednio ogłoszenie i opis. W zadaniu 5. uczeń otrzymywał punkt, jeśli napisał ogłoszenie bezbłędne pod względem gramatycznym lub popełnił najwyżej jeden błąd gramatyczny. Kryterium to spełniło 158 uczniów (ok. 72,1%). Większą liczbę błędów gramatycznych popełniło 25 uczniów (ok. 11,4%), natomiast 36 (ok. 16,4%) nie podjęło próby rozwiązania tego zadania. W zadaniu 8. opis nosorożca, bezbłędny pod względem gramatycznym lub zawierający jeden błąd gramatyczny, wykonało 149 uczniów (ok. 68,0%). Większą liczbę błędów gramatycznych stwierdzono w pracach 24 uczniów (ok. 11,0%). Z kolei 46 uczniów (ok. 21,0%) nie podjęło próby rozwiązania tego zadania.

ORTOGRAFIA

W tabeli 3.1.12. zestawiono wyniki, jakie uczniowie otrzymali w zadaniach z obszaru *ortografia* w sprawdzianie dodatkowym.

Tabela 3.1.12.

Zadanie	Maksymalna liczba punktów za rozwiązanie zadania	Współczynnik łatwości	Interpretacja współczynnika łatwości
Zadanie 5.3	2	0,58	umiarkowanie trudne
Zadanie 7	5	0,64	umiarkowanie trudne
Zadanie 8.3	2	0,69	umiarkowanie trudne

W obszarze *ortografia* sprawdzano umiejętność stosowania zasad poprawności ortograficznej. Kompetencje te oceniano w zadaniach 5., 7. i 8. Każde z nich okazało się dla tegorocznych trzecioklasistów umiarkowanie trudne.

W zadaniu 7. uczeń miał uzupełnić wyrazy odpowiednimi literami lub dwuznakami, a następnie wybrać dwa wyrazy i wyjaśnić ich pisownię. Sześć wyrazów poprawnie uzupełniło oraz podało zasady ortograficzne dotyczące dwóch z nich 61 uczniów (ok. 27,9%). Jeden uczeń wykonał zadanie całkowicie błędnie, a 21 (ok. 9,6%) nie podjęło próby jego rozwiązania. Pozostałych 136 uczniów (ok. 62,1%) udzieliło odpowiedzi częściowo poprawnej.

W zadaniach 5. i 8. sprawdzano, czy uczniowie popełniają błędy ortograficzne w redagowanych przez siebie tekstach. Ogłoszenie w pełni poprawne pod względem ortograficznym lub zawierające jeden błąd napisało 128 uczniów (ok. 58,4%), natomiast częściowo poprawne, tj. zawierające dwa lub trzy błędy ortograficzne, 38 (ok. 17,4%) trzecioklasistów. W przypadku opisu liczby te kształtowały się następująco: 96 (ok. 43,8%) oraz 48 (ok. 21,9%). Więcej niż cztery błędy ortograficzne w zadaniu 5. popełniło 17 uczniów (ok. 7,8%), a w zadaniu 8. – 29 (ok. 13,2%). Próby rozwiązania zadania 5. nie podjęło 36 uczniów (ok. 16,4%), natomiast zadania 8. – 46 (ok. 21,0%).

3.2. Wyniki sprawdzianu w części matematycznej

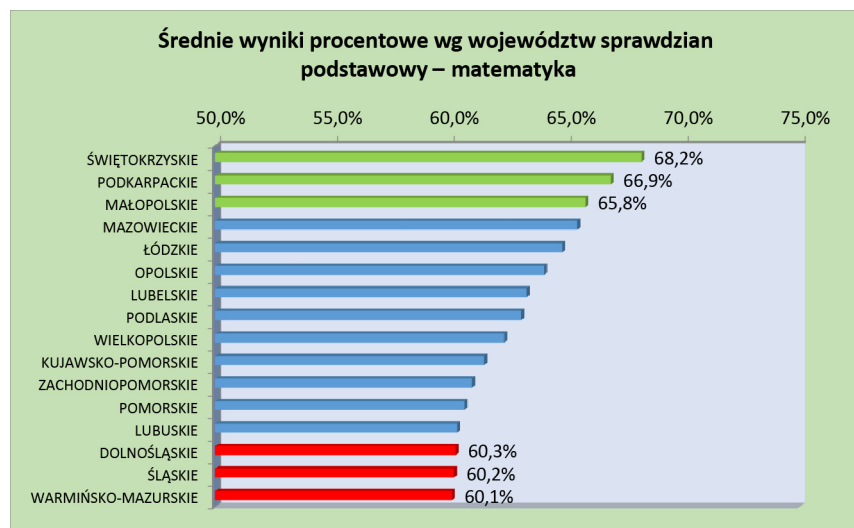
3.2.1. Wyniki ze sprawdzianu podstawowego

Sprawdzian podstawowy w części matematycznej pisało 25 741 uczniów z całej Polski. Największy odsetek piszących odnotowano w województwach: mazowieckim – 19%, wielkopolskim – 10% i łódzkim – 10%, a najniższy w województwie opolskim – 2% i zachodniopomorskim – 2%.

Za rozwiązanie zadań w części matematycznej trzecioklasista mógł uzyskać maksymalnie 40 p. (po 10 p. w każdym z obszarów). Średni wynik punktowy ucznia biorącego udział w sprawdzianie to 25,3 p. (63,3%).

Najwyższe wyniki uzyskali uczniowie z województw: świętokrzyskiego – 27,3 p. (68,2 %), podkarpackiego – 26,77 p. (66,9%) i małopolskiego – 26,33 p. (65,8%), a najniższe z województw: warmińsko-mazurskiego – 24,05 p. (60,1%), śląskiego – 22,09 (60,2%) i dolnośląskiego – 24,11 p. (60,3%). Szczegółowe dane przedstawiono na wykresie 3.2.1.

Wykres 3.2.1.

Na wykresie 3.2.2. przedstawiono procentowy rozkład punktów zdobytych w sprawdzianie matematycznym podstawowym.

Wykres 3.2.2.

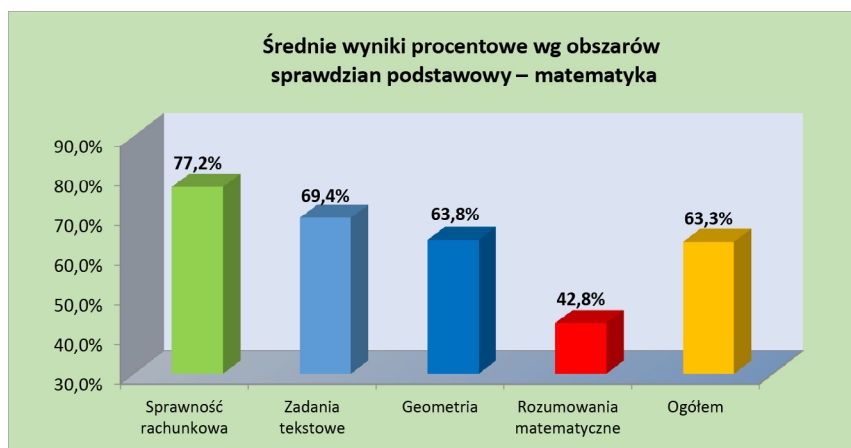
Podobnie jak w latach poprzednich rozkład wyników jest lewoskośny, co oznacza, że sprawdzian był dość łatwy dla uczniów. Nieco ponad ¼ z nich (ok. 75,2%) otrzymało co najmniej 20 p., zaś połowa – co najmniej 25 p. Ok. 1,4% dzieci uzyskało 5 p. lub mniej, zaś ok. 14,7% uczniów – 35 p. lub więcej. Maksymalną liczbę punktów (40 p.) otrzymało 277 uczniów, czyli ok. 1,1% wszystkich piszących sprawdzian podstawowy.

W tabeli 3.2.1. i na wykresie 3.2.3. zestawiono średnie wyniki ze sprawdzianu podstawowego w podziale na obszary. Za rozwiązanie zadań z każdego obszaru uczeń mógł uzyskać maksymalnie 10 p.

Tabela 3.2.1.

Obszar umiejętności	Średnia punktów	Liczba punktów możliwych do zdobycia	Współczynnik łatwości	Interpretacja współczynnika łatwości
Sprawność rachunkowa	7,72	10	0,77	łatwe
Geometria	6,38	10	0,64	umiarkowanie trudne
Zadania tekstowe	6,94	10	0,69	umiarkowanie trudne
Rozumowania matematyczne	4,28	10	0,43	trudne

Wykres 3.2.3.

Najlepiej trzecioklasiści poradzi sobie z zadaniami z obszaru *sprawność rachunkowa*. Nieco trudniejsze okazały się zadania z obszarów *geometria* i *zadania tekstowe*. Natomiast, podobnie jak w latach ubiegłych, pewne trudności sprawiły uczniom zadania, w których należało przeprowadzić rozumowania matematyczne. Są to zadania bardziej złożone, często nietypowe, w których nie można zastosować gotowego schematu postępowania. Nie należy jednak rezygnować z tego typu zadań, ponieważ rozwijają one umiejętności kluczowe dla edukacji matematycznej.

W tabeli 3.2.2. zestawiono wyniki z poszczególnych zadań sprawdzianu podstawowego z matematyki.

Tabela 3.2.2.

Zadanie	Maksymalna liczba punktów za rozwiązanie zadania	Średni wynik punktowy	Współczynnik łatwości	Interpretacja współczynnika łatwości
Zadanie 1	4	3,00	0,75	łatwe
Zadanie 2	3	2,25	0,75	łatwe
Zadanie 3	2	1,42	0,71	łatwe
Zadanie 4	3	1,44	0,48	trudne
Zadanie 5	4	3,35	0,84	łatwe
Zadanie 6	3	1,97	0,66	umiarkowanie trudne
Zadanie 7	3	1,51	0,50	umiarkowanie trudne
Zadanie 8	2	0,96	0,48	trudne

Zadanie 9	2	1,11	0,56	umiarkowanie trudne
Zadanie 10	2	1,51	0,75	łatwe
Zadanie 11	2	1,58	0,79	łatwe
Zadanie 12	2	1,36	0,68	umiarkowanie trudne
Zadanie 13	3	1,42	0,47	trudne
Zadanie 14	3	1,97	0,66	umiarkowanie trudne
Zadanie 15	2	0,46	0,23	trudne

W tegorocznym sprawdzianie żadne z zadań nie okazało się dla uczniów ani bardzo trudne, ani bardzo łatwe. Umiarkowanie trudnych było 5 zadań, 4 okazały się trudne, a 6 – łatwych.

SPRAWNOŚĆ RACHUNKOWA

Najlepsze wyniki uzyskali tegoroczni trzecioklasiści w zadaniach z obszaru *sprawność rachunkowa*. Szczegółowe informacje dotyczące każdego z zadań z tego obszaru podano w tabeli 3.2.3.

Tabela 3.2.3.

Zadanie	Maksymalna liczba punktów za rozwiązanie zadania	Średni wynik punktowy	Współczynnik łatwości	Interpretacja współczynnika łatwości
Zadanie1a	1	0,71	0,71	łatwe
Zadanie 1b	1	0,86	0,86	łatwe
Zadanie1c	1	0,78	0,78	łatwe
Zadanie 1d	1	0,66	0,66	umiarkowanie trudne
Zadanie 5a	1	0,89	0,89	łatwe
Zadanie 5b	1	0,87	0,87	łatwe
Zadanie 5c	1	0,89	0,89	łatwe
Zadanie 5d	1	0,70	0,70	łatwe
Zadanie 12	2	1,36	0,68	umiarkowanie trudne

Zadania z obszaru *sprawność rachunkowa* okazały się najłatwiejsze dla uczniów – siedem z nich miało status zadań łatwych, a dwa były umiarkowanie trudne.

Zadanie 1. składało się z czterech pytań. W zadaniu 1a uczeń miał odpowiedzieć na pytanie: *Ile jest równa suma liczb 58 i 27?* (grupa A) albo *Ile jest równa suma liczb 56 i 28?* (grupa B). Zadanie wymagało znajomości pojęcia sumy oraz umiejętności dodawania liczb dwucyfrowych z przekroczeniem progu dziesiętkowego. Poprawnej odpowiedzi udzieliło ok. 71,4% uczniów przystępujących do sprawdzianu, błędnej – ok. 23,1%, natomiast ok. 5,5% nie podjęło próby rozwiązania zadania. W zadaniu 1b uczeń miał odpowiedzieć na pytanie: *Od jakiej liczby trzeba odjąć 6, aby otrzymać 24?* (grupa A) albo *Od jakiej liczby trzeba odjąć 8, aby otrzymać 32?* (grupa B). Aby rozwiązać to zadanie, uczeń mógł wykorzystać fakt, że dodawanie i odejmowanie są działaniami wzajemnie odwrotnymi, lub ułożyć i rozwiązać równanie okienkowe. Z tym zadaniem poradziło sobie ok. 85,5% uczniów. Ok. 11,5% podało błędną odpowiedź, a ok. 3,0% nie udzieliło odpowiedzi. Również zadanie 1c okazało się łatwe. Należało w nim odpowiedzieć na pytanie: *Ile trzeba dodać do 15, aby otrzymać 69?* (grupa A) albo *Ile trzeba dodać do 16, aby otrzymać 59?* (grupa B). Odsetek poprawnych odpowiedzi wyniósł ok. 77,5%, natomiast błędnych – ok. 18,2%. Ok. 4,2% uczniów nie odpowiedziało na to pytanie. Największą trudność spośród pytań w zadaniu 1. sprawiło zadanie 1d. Jedynie ok. 66,0% uczniów poprawnie odpowiedziało na pytanie: *Ile trzeba*

odjąć od 72, aby otrzymać 9? (grupa A) lub Ile trzeba odjąć od 81, aby otrzymać 9? (grupa B). Aby je rozwiązać, uczeń mógł wykonać odpowiednio działania $72 - 9$ lub $81 - 9$ albo ułożyć i rozwiązać równanie okienkowe. Błędnej odpowiedzi udzieliło ok. 27,3% uczniów, a ok. 6,7% nie podjęło próby rozwiązania zadania.

W zadaniu 5. sprawdzano umiejętność mnożenia i dzielenia liczb naturalnych. Uczniowie mieli uzupełnić cztery równania okienkowe odpowiednimi liczbami. W zadaniu 5a należało wykonać mnożenie $8 \cdot 3$ (grupa A) lub $8 \cdot 4$ (grupa B) i wpisać wynik w okienko. Z tym zadaniem poradziło sobie ok. 89,5% uczniów, ok. 9,1% rozwiązało je błędnie, a ok. 1,4% nie podjęło próby jego rozwiązania. W zadaniu 5b uczeń miał wpisać w okienko brakujący czynnik w działaniu: $\square \cdot 7 = 49$ (grupa A) lub $\square \cdot 5 = 42$ (grupa B). Poprawnej odpowiedzi udzieliło ok. 87,4% uczniów, błędnej – ok. 9,3%, natomiast ok. 3,3% nie podjęło próby rozwiązania zadania. W zadaniu 5c należało wykonać dzielenie $45 : 5$ (grupa A) lub $30 : 5$ (grupa B) i wpisać wynik w okienko. Poprawnie zadanie rozwiązało ok. 88,6% uczniów, ok. 9,1% udzieliło błędnej odpowiedzi, a ok. 2,3% pozostawiło je bez rozwiązania. W zadaniu 5d należało wpisać w okienko dzielną w działaniu: $\square : 8 = 9$ (grupa A) lub $\square : 7 = 9$ (grupa B). Z zadaniem poradziło sobie ok. 70,0% uczniów. Ok. 23,0% rozwiązało je błędnie, a ok. 7,0% nie podjęło próby jego rozwiązania.

Zadanie 12. również dotyczyło mnożenia liczb naturalnych oraz przedstawiania liczby w postaci iloczynu dwóch liczb. Wzorując się na podanym przykładzie, uczeń miał zapisać wszystkie iloczyny dwóch liczb, których wynikiem jest liczba 35 (grupa A) lub 21 (grupa B). W pełni poprawne rozwiązanie tego zadania przedstawiło ok. 56,7% uczniów. Dwa lub trzy poprawne iloczyny zapisało ok. 20,9% trzecioklasistów. Wszystkie poprawne iloczyny oraz dodatkowo nie więcej niż dwa błędne podało ok. 1,9% uczniów. Ok. 12,1% rozwiązało zadanie błędnie, a ok. 8,4% nie podjęło próby jego rozwiązania.

GEOMETRIA

Szczegółowe informacje dotyczące każdego z zadań z obszaru geometria. podano w tabeli 3.2.4.

Tabela 3.2.4.

Zadanie	Maksymalna liczba punktów za rozwiązanie zadania	Średni wynik punktowy	Współczynnik łatwości	Interpretacja współczynnika łatwości
Zadanie 2a	1	0,78	0,78	łatwe
Zadanie 2b	1	0,67	0,67	umiarkowanie trudne
Zadanie 2c	1	0,79	0,79	łatwe
Zadanie 7a	1	0,70	0,70	łatwe
Zadanie 7b	1	0,43	0,43	trudne
Zadanie 7c	1	0,39	0,39	trudne
Zadanie 9a	1	0,54	0,54	umiarkowanie trudne
Zadanie 9b	1	0,57	0,57	umiarkowanie trudne
Zadanie 10a	1	0,80	0,80	łatwe
Zadanie 10b	1	0,71	0,71	łatwe

Pięć zadań z obszaru *geometria* okazało się dla uczniów łatwych, trzy były umiarkowanie trudne, a dwa – trudne.

W zadaniu 2. uczniowie mieli do dyspozycji rysunek przedstawiający mozaikę ułożoną z klocków. Ich zadaniem było policzenie i zapisanie łącznej liczby klocków, z których została wykonana mozaika (zadanie 2a), a także liczby klocków w kształcie kwadratu (zadanie 2b) oraz

liczby klocków w kształcie trójkąta (zadanie 2c). Prawidłową liczbę wszystkich klocków (czyli prawidłową liczbę figur na rysunku) podało 78,3% uczniów. Błędny wynik podała ok. 1/5 uczniów (ok. 20,7%), a ok. 1% pozostawiło puste miejsce. Kwadraty poprawnie rozpoznało i policzyło ok. 2/3 uczniów (ok. 67,2%), błędnie – nieco mniej niż 1/3 (ok. 31,4%), a ok. 1,4% uczniów nie podało odpowiedzi. Trójkąty poprawnie rozpoznało i policzyło ok. 79,5% uczniów, błędnie – 19,0%, a 1,5% nie podało odpowiedzi.

W zadaniu 7. na kratce narysowane były 3 figury i uczeń miał podać obwód każdej z nich poprzez ustalenie długości boków każdej z figur, a następnie ich zsumowanie. Poprawnie obwód pierwszej figury (zadanie 7a) obliczyło ok. 69,6% uczniów, błędnie – ok. 29,2%, a ok. 1,1% nie podjęło prób jego rozwiązania. Znacznie trudniejsze okazały się zadania 7b i 7c. W pierwszym z nich poprawnej odpowiedzi udzieliło ok. 42,5% uczniów, błędnej – ok. 55,8% a ok. 1,7% opuściło to zadanie. W zadaniu 7c odsetki te wynoszą odpowiednio – 39,1%, 58,6%, 2,4%.

Zadanie 9. miało formę zamkniętą. Na kartce w kratkę narysowane były trzy przedmioty i uczeń, znając długość jednego z nich, miał ustalić długości dwóch pozostałych. Przedmioty były odpowiednio narysowane – były ułożone równolegle do siebie, jeden pod drugim i ich początki znajdowały się w jednej linii. W zadaniu 9a przedmiot, którego długość należało ustalić, był o połowę krótszy od przedmiotu, którego długość była znana. Z tym zadaniem poradziła sobie nieco więcej niż połowa trzecioklasistów (ok. 54,0%). Błędnej odpowiedzi udzieliło ok. 44,8% uczniów. Ok. 0,2% uczniów zaznaczyło kilka odpowiedzi, a ok. 1% nie podjął trudu jego rozwiązania. W zadaniu 9b przedmiot, którego długość należało ustalić, był trzy razy dłuższy od przedmiotu, którego długość była znana. Poprawną odpowiedź wybrało ok. 57,0% uczniów. Błędne odpowiedzi zaznaczyło ok. 40,5% uczniów, a ok. 0,2% wybrało kilka odpowiedzi. Ok. 1% opuściło to zadanie.

Zadanie 10. składało się z dwóch części. W zadaniu 10a na sieci kwadratowej (bok kratki był równy 1 cm) uczeń miał narysować kwadrat, którego obwód jest równy 12 cm (grupa A) lub 16 cm (grupa B). A zatem przed narysowaniem kwadratu musiał obliczyć długość jego boku, dzieląc obwód przez 4. Rysując kwadrat, uczeń mógł posłużyć się linijką lub sporządzić rysunek bez jej użycia, korzystając jedynie z narysowanej siatki. Poprawnie to zadanie wykonało ok. 79,7% uczniów, przy czym aż 76,7% rysowało kwadrat po liniach siatki (korzystając z linijki lub nie), a 3% nie korzystało z narysowanej siatki. Ok. 5,1% uczniów narysowało kwadrat, którego obwód był inny niż dany w poleceniu, a ok. 1,6% narysowało inną figurę niż kwadrat o podanym obwodzie (odpowiednio 12 cm lub 16 cm). Innej odpowiedzi udzieliło ok. 11,4% uczniów, a ok. 2,2% nie podjęło trudu jego rozwiązania. W zadaniu 10b na sieci kwadratowej (bok kratki był równy 1 cm) uczeń miał narysować prostokąt, który nie jest kwadratem i którego obwód jest równy 12 cm (grupa A) albo 16 cm (grupa B). Uczeń miał sam dobrać wymiary prostokąta tak, aby spełnione były warunki zadania. A zatem zadanie miało wiele poprawnych odpowiedzi, a uczeń miał przedstawić jedną z nich. Rysując prostokąt, mógł posłużyć się linijką lub sporządzić rysunek bez jej użycia, korzystając jedynie z narysowanej siatki. Prostokąt o podanym obwodzie narysowało ok. 71,2% uczniów, przy czym ok. 68,3% rysowało kwadrat po liniach siatki (korzystając z linijki lub nie), a ok. 2,9% nie korzystało z narysowanej siatki. Ok. 12% uczniów narysowało prostokąt, którego obwód był inny niż dany w poleceniu, a ok. 1,2% narysowało inną figurę niż prostokąt o podanym obwodzie (odpowiednio 12 cm lub 16 cm). Innej odpowiedzi udzieliło ok. 12,3% uczniów, a ok. 3,3% nie podjęło trudu jego rozwiązania.

ZADANIA TEKSTOWE

W sprawdzianie podstawowym były cztery zadania, za pomocą których sprawdzano poziom opanowania umiejętności rozwiązywania zadań tekstowych. Szczegółowe informacje dotyczące trudności zadań podano w tabeli 3.2.5.

Tabela 3.2.5.

Zadanie	Maksymalna liczba punktów za rozwiązanie zadania	Średni wynik punktowy	Współczynnik łatwości	Interpretacja współczynnika łatwości
Zadanie 3	2	1,42	0,71	łatwe
Zadanie 6a	1	0,77	0,77	łatwe
Zadanie 6b	1	0,67	0,67	umiarkowanie trudne
Zadanie 6c	1	0,54	0,54	umiarkowanie trudne
Zadanie 11	2	1,58	0,79	łatwe
Zadanie 14	3	1,97	0,66	umiarkowanie trudne

Trzy zadania z obszaru *zadania tekstowe* okazały się dla tegorocznych trzecioklasistów łatwe, a trzy umiarkowanie trudne.

Zadanie 3. było złożone łańcuchowo. Najpierw uczeń, wiedząc, ile kosztuje worek karmy dla psów i o ile złotych puszka karmy jest tańsza od worka karmy, musiał obliczyć cenę jednostkową puszek karmy dla psów. W następnym kroku musiał obliczyć koszt zakupu 2 puszek i zapisać odpowiedź. W pełni poprawne rozwiązanie podało ok. 61,1% uczniów. Ok. 13,0% uczniów zastosowało poprawną metodę, ale popełniło jeden błąd rachunkowy. Ok. 5,8% uczniów poprawnie obliczyło tylko koszt zakupu jednej puszek karmy. Ok. 0,7% trzecioklasistów zapisało tylko poprawną odpowiedź. Błędne rozwiązanie podało 17,4% uczniów, a 2,0% opuściło to zadanie.

Zadanie 6. dotyczyło obliczeń zegarowych. Miało formę zamkniętą; składało się z trzech pytań. W zadaniu 6a uczeń wiedząc, o której godzinie zaczynają się zajęcia w szkole i ile minut zajmuje bohaterowi zadania dojscie z domu do szkoły, musiał obliczyć, o której godzinie bohater zadania musi wyjść z domu, aby zdążyć na zajęcia. Z tym zadaniem poradziło sobie ok. 76,8% uczniów. Ok. 21,0% dzieci zaznaczyło odpowiedź błędną, a ok. 0,1% kilka odpowiedzi. Ok. 2,1% nie wybrało żadnej odpowiedzi.

W zadaniu 6b uczeń wiedząc, że zajęcia składają się z dwóch części oraz wiedząc, o której godzinie zaczyna się i ile trwa pierwsza część oraz ile trwa przerwa między obiema częściami, miał ustalić godzinę rozpoczęcia drugiej części. Poprawną odpowiedź wybrało ok. 66,7% uczniów. Ok. 29,4% dzieci zaznaczyło odpowiedź błędną, a ok. 0,1% kilka odpowiedzi. Ok. 3,8% nie dokonało żadnego wyboru.

W zadaniu 6c uczeń wiedząc, o której zaczynają się i kończą zajęcia w szkole oraz ile minut trwa przerwa między obiema częściami zajęć, miał obliczyć łączny czas obu części zajęć. Z tym zadaniem poradziło sobie ok. 54,1% uczniów. Ok. 40,6% dzieci zaznaczyło odpowiedź błędną, a ok. 0,1% kilka odpowiedzi. Ok. 5,2% uczniów nie wybrało żadnej odpowiedzi.

W zadaniu 11. uczeń miał obliczyć łączną liczbę zakupionych baloników, wiedząc, ile baloników jest w jednym opakowaniu i że zakupiono 10 takich opakowań. Mógł wykonać mnożenie odpowiedniej liczby przez 10 lub dodawanie dziesięciu jednakowych składników. Zgodnie z poleceniem należało zapisać odpowiednie działanie i odpowiedź. Pełnej, poprawnej odpowiedzi udzieliło ok. 71,6% uczniów. Ok. 13,9% zastosowało poprawną metodę, ale popełniło błąd rachunkowy; 100 uczniów (ok. 0,4%) zapisało tylko dziewięć jednakowych składników, ale wykonało poprawnie obliczenia adekwatne do swoich zapisów, a 130 (ok. 0,5%) podało tylko prawidłową odpowiedź bez zapisu działania. Błędna odpowiedź przedstawiło ok. 10,4% uczniów, a ok. 3,2% opuściło to zadanie.

Zadanie 14. było kilkukrokowe i złożone łańcuchowo. W pierwszym kroku uczeń, wiedząc, ile kilogramów jabłek zebrał sadownik i z ilu kilogramów zrobił przetwory, musiał obliczyć (wykonując np. odpowiednie odejmowanie), ile kilogramów jabłek zapakował sadownik do skrzynek. W drugim

kroku, wiedząc, ile kilogramów jabłek jest w jednej skrzynce i że w każdej jest po tyle samo, musiał obliczyć, do ilu skrzynek sadownik zapakował jabłka. Ponad połowa uczniów (ok. 54,3%) podała w pełni poprawne rozwiązanie tego zadania. Ok. 10,6% uczniów zastosowało poprawną metodę, ale popełniło jeden błąd rachunkowy, a ok. 5,5% więcej niż jeden błąd rachunkowy. Ok. 6,3% uczniów poprawnie obliczyło tylko liczbę kilogramów jabłek, które zostały zapakowane do skrzynek. Ok. 0,9% trzecioklasistów zapisało tylko poprawną odpowiedź. Ok. 15,5% uczniów nie poradziło sobie z tym zadaniem, a 7,0% nie podjęło prób jego rozwiązania.

ROZUMOWANIA MATEMATYCZNE

Jedną z najważniejszych umiejętności zdobywanych przez ucznia w szkole podstawowej jest umiejętność prowadzenia elementarnych rozumowań matematycznych. Zadania sprawdzające tę umiejętność są zazwyczaj nietypowe i wymagają łączenia różnych elementów wiedzy. Są też powiązane z różnymi działami matematyki szkolnej: arytmetyką, geometrią czy praktycznymi zastosowaniami matematyki. Często – aby rozwiązać zadanie – uczeń nie może zastosować gotowego schematu postępowania, lecz musi wykazać się pomysłowością i wypracować własną strategię jego rozwiązania. Są to zatem zadania trudniejsze, rozwijające myślenie i dlatego nie powinny być pomijane w edukacji matematycznej.

Poziom opanowania umiejętności prowadzenia rozumowań matematycznych był sprawdzany z użyciem czterech zadań. Szczegółowe informacje dotyczące trudności tych zadań podano w tabeli 3.2.6.

Tabela 3.2.6.

Zadanie	Maksymalna liczba punktów za rozwiązanie zadania	Średni wynik punktowy	Współczynnik łatwości	Interpretacja współczynnika łatwości
Zadanie 4a	1	0,57	0,57	umiarkowanie trudne
Zadanie 4b	1	0,49	0,49	trudne
Zadanie 4c	1	0,38	0,38	trudne
Zadanie 8a	1	0,57	0,57	umiarkowanie trudne
Zadanie 8b	1	0,39	0,39	trudne
Zadanie 13a	1	0,43	0,43	trudne
Zadanie 13b	1	0,44	0,44	trudne
Zadanie 13c	1	0,54	0,54	umiarkowanie trudne
Zadanie 15a	1	0,26	0,26	trudne
Zadanie 15b	1	0,20	0,20	trudne

Zadania z obszaru *rozumowania matematyczne* sprawiły tegorocznym trzecioklasistom trudność. Trzy z nich były umiarkowanie trudne, a siedem – trudnych.

Zadanie 4. miało formę zamkniętą. Uczeń, znając sposób budowania wież przez bohaterów zadania (jeden budował wieżę tak, że w każdym kolejnym rzędzie znajdował się o jeden klocek mniej niż w poprzednim, a drugi – tak, że w każdym kolejnym rzędzie znajdowały się o dwa klocki mniej niż w poprzednim) oraz dysponując rysunkami przykładowych budowli stanowiącymi ilustrację opisu słownego, miał wybrać odpowiedzi na pytania dotyczące: liczby klocków, z których zbudowano wieżę mającą 5 rzędów i w każdym kolejnym rzędzie o jeden klocek mniej niż w poprzednim (zadanie 4a); liczby klocków w pierwszym rzędzie wieży, w której w każdym kolejnym rzędzie były o dwa klocki mniej niż w poprzednim (zadanie 4b); oraz różnicy między liczbą klocków użytych do budowy obu rodzajów wież mających po 4 rzędy (zadanie 4c). W zadaniu 4a poprawną odpowiedź zaznaczyło ok. 57,2% uczniów, a błędną – ok. 39,2%. Ok. 0,3% wybrało

więcej niż jedną odpowiedź, a ok. 3,4% nie podjęło próby rozwiązania tego zadania. Z zadaniem 4b poradziła sobie prawie połowa dzieci (ok. 48,9%). Błędną odpowiedź wybrało ok. 45,4% uczniów, a ok. 0,3% więcej niż jedną odpowiedź. Ok. 5,5% nie odpowiedziało na to pytanie. W zadaniu 4c poprawną odpowiedź wybrało ok. 38,2% uczniów, a błędną ponad połowa (ok. 55,2%). Ok. 0,1% wybrało więcej niż jedną odpowiedź, a ok. 6,5% opuściło to zadanie.

Zadanie 8. również miało formę zamkniętą. Uczeń na podstawie opisu działań wykonywanych przez dwóch bohaterów zadania miał określić liczbę kawałków papieru otrzymanych przez każdego z nich. Pierwszy z bohaterów pociął swoją kartkę na 4 równe części, a następnie każdą z tych części podzielił na 3 równe części (grupa A) albo pociął swoją kartkę na 9 równych części, po czym każdą z nich podzielił na 2 równe części (grupa B). Drugi bohater pociął swoją kartkę na 4 równe części, a następnie jedną z nich podzielił na 3 równe części (grupa A) albo pociął swoją kartkę na 9 równych części, po czym jedną z nich podzielił jeszcze na 2 równe części (grupa B). W zadaniu 8a, w którym należało zaznaczyć liczbę kartek otrzymaną przez pierwszego bohatera zadania, poprawną odpowiedź wybrało ok. 56,9% uczniów, a błędną – ok. 39,7%. Ok. 0,2% wybrało więcej niż jedną odpowiedź, a ok. 3,2% nie podjęło próby rozwiązania tego zadania. Z zadaniem 8b, w którym należało zaznaczyć liczbę kartek otrzymaną przez drugiego bohatera zadania, poradziło sobie ok. 38,9% uczniów. Błędną odpowiedź wybrało ok. 57,1% uczniów, a ok. 0,2% zaznaczyły więcej niż jedną odpowiedź. Ok. 3,8% uczniów nie odpowiedziało na to pytanie. Wyniki zadania 8. są dość niepokojące, gdyż każdy z uczniów uczestniczący w sprawdzianie powinien mieć do dyspozycji kartki i nożyczki i mieć możliwość wykonania czynności opisanych w tekście. Relatywnie niskie wyniki w tym zadaniu mogą świadczyć o tym, że uczniowie zbyt rzadko wykonują tego typu doświadczenia na lekcjach i nie są przyzwyczajeni do manipulowania w trakcie rozwiązywania zadań. Przyczyną niskiego wyniku może też być zbyt niski poziom umiejętności czytelniczych.

Zadanie 13. było zadaniem krótkiej odpowiedzi. Składało się z trzech zdań, z których każde zawierało lukę, w którą należało wpisać odpowiednią liczbę. Uczeń, wiedząc, ile piłek znajduje się w każdym z trzech koszy, miał obliczyć, ile piłek należy przenieść z drugiego oraz z trzeciego kosza do pierwszego, aby w każdym koszu znalazła się taka sama liczba piłek. Liczbę piłek, które należało przenieść z drugiego kosza do pierwszego (zadanie 13a), poprawnie obliczyło ok. 43,5% uczniów. Ok. 48,1% uczniów podało błędny wynik, a ok. 8,4% nie podjęło próby rozwiązania tego zadania. Liczbę piłek, które należało przenieść z trzeciego kosza do pierwszego (zadanie 13b), poprawnie obliczyło ok. 44,3% uczniów. Ok. 45,9% uczniów podało błędny wynik, a ok. 9,8% pozostawiło zadanie bez odpowiedzi. Prawidłową liczbę piłek, jaka znajdowała się w każdym koszu po ich przeniesieniu (zadanie 13c), podała ponad połowa trzecioklasistów (ok. 54,1%). Ok. 35,1% uczniów zapisało błędną liczbę, a ok. 10,7% opuściło to zadanie.

Zadanie 15. miało formę zamkniętą. Było to najtrudniejsze zadanie w całym sprawdzianie. Uczeń, wiedząc, że bohater zadania ponumerował wszystkie strony swojego trzydziestodwukartkowego zeszytu i pierwszą stronę oznaczył ją cyfrą 1, miał policzyć, na ilu stronach bohater napisał cyfrę 6 (zadanie 15a) oraz ile razy napisał cyfrę 3 (grupa A) albo cyfrę 2 (grupa B). W zadaniu 15a poprawną odpowiedź zaznaczyło ok. 26,0% uczniów, a błędną – ok. 68,6%. Ok. 0,3% uczniów wybrało więcej niż jedną odpowiedź, a ok. 5,1% nie podjęło próby rozwiązania tego zadania. Z zadaniem 15b poradził sobie co piąty uczeń (ok. 20,4%). Błędną odpowiedź wybrało ok. 73,1% uczniów, a ok. 0,3% zaznaczyło więcej niż jedną odpowiedź. Ok. 6,2% uczniów nie odpowiedziało na to pytanie. Niskie wyniki w tym zadaniu można tłumaczyć m.in. tym, że uczeń musiał pamiętać o zależności między liczbą stron i kartek zeszytu (zeszyt trzydziestodwukartkowy ma 64 strony, a zatem zapisano liczby od 1 do 64, a nie od 1 do 32) oraz wykazać się umiejętnością czytania ze zrozumieniem (raz chodziło o liczbę stron, na których napisano cyfrę 6, a raz o to, ile razy napisano daną cyfrę). Poza tym było to ostatnie zadanie w sprawdzianie, więc przy interpretacji wyników należy uwzględnić naturalne zmęczenie dzieci.

3.2.2. Wyniki ze sprawdzianu dodatkowego

Sprawdzian dodatkowy w części matematycznej pisało 244 uczniów.

Za rozwiązania zadań w części matematycznej w sprawdzianie dodatkowym uczeń mógł uzyskać maksymalnie 20 p. Średni wynik ucznia biorącego udział w sprawdzianie dodatkowym wynosi 11,5 p. (57,5%).

Tegoroczny sprawdzian dodatkowy okazał się dla uczniów umiarkowanie trudny. Należy jednak pamiętać, że uczniowie, którzy zdecydowali się na pisanie sprawdzianu dodatkowego, rozwiązywali zadania bezpośrednio po realizacji zadań ze sprawdzianu podstawowego. Trzeba zatem brać pod uwagę w tej sytuacji naturalne zmęczenie dzieci i znacznie ograniczony czas ich pracy.

Na wykresie 3.2.4. przedstawiono procentowy rozkład punktów zdobytych w sprawdzianie dodatkowym w części matematycznej.

Wykres 3.2.4.

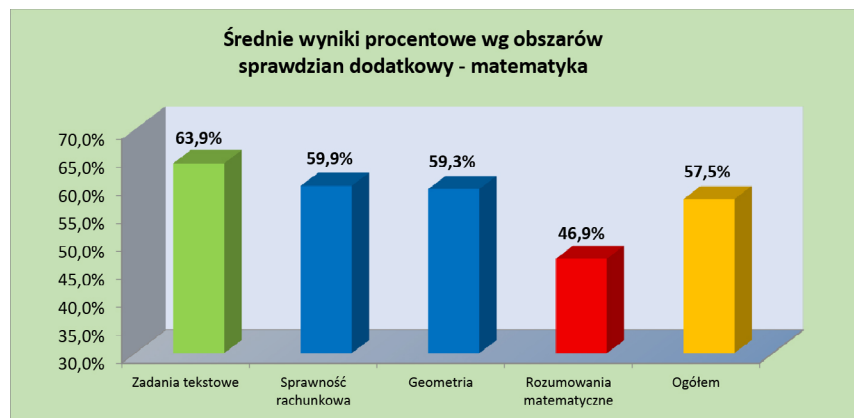
Maksymalną liczbą punktów w tym roku uzyskało 14 trzecioklasistów (5,7%) piszących sprawdzian dodatkowy z matematyki. O jeden punkt mniej – otrzymało 9 uczniów (3,7%), tyle samo – 9 uczniów (3,7%) – o dwa punkty mniej. Połowa uczniów otrzymała co najmniej 12 punktów. Co najmniej 16 punktów otrzymało 67 (27,5%) uczniów a tylko 34 (13,95) – mniej niż 5 punktów. Należy zauważyć, że zadania sprawdzianu dodatkowego miały znacznie wyższy stopień trudności niż zadania ze sprawdzianu podstawowego. Były to zadania nietypowe, wieloetapowe i wymagające łączenia ze sobą różnych informacji. A zatem dzieci, które osiągnęły taki wynik, wykazują się uzdolnieniami matematycznymi, które trzeba pielęgnować i rozwijać.

W tabeli 3.2.7. i na wykresie 3.2.5. zestawiono średnie wyniki ze sprawdzianu dodatkowego w każdym z obszarów. Za rozwiązanie zadań z każdego obszaru uczeń mógł uzyskać maksymalnie 5 p.

Tabela 3.2.7.

Obszar umiejętności	Średnia punktów	Liczba punktów możliwych do zdobycia	Łatwość	Interpretacja współczynnika łatwości
Sprawność rachunkowa	3,00	5	0,60	umiarkowanie trudne
Geometria	2,97	5	0,59	umiarkowanie trudne
Zadania tekstowe	3,20	5	0,64	umiarkowanie trudne
Rozumowania matematyczne	2,34	5	0,47	trudne

Wykres 3.2.5.

W sprawdzianie dodatkowym tegoroczni trzecioklasiści uzyskali najlepsze wyniki w obszarze *zadania tekstowe*. Tylko trochę niższe wyniki uzyskali w obszarach: *sprawność rachunkowa* i *geometria*. Najniższe wyniki, podobnie jak w sprawdzianie podstawowym, uzyskali w obszarze *rozumowania matematyczne*.

W tabeli 3.2.8. zestawiono wyniki z poszczególnych zadań sprawdzianu dodatkowego z matematyki. Żadne z zadań sprawdzianu dodatkowego nie okazało się ani bardzo trudne, ani bardzo łatwe dla uczniów. Jedno zadanie okazało się łatwe, pięć – umiarkowanie trudnych i dwa – trudne.

Tabela 3.2.8.

Zadanie	Maksymalna liczba punktów za rozwiązanie zadania	Średni wynik punktowy	Współczynnik łatwości	Interpretacja współczynnika łatwości
Zadanie 1	3	1,26	0,42	trudne
Zadanie 2	3	2,01	0,67	umiarkowanie trudne
Zadanie 3	3	1,06	0,35	trudne
Zadanie 4	2	1,73	0,87	łatwe
Zadanie 5	2	1,28	0,64	umiarkowanie trudne
Zadanie 6	2	1,19	0,59	umiarkowanie trudne
Zadanie 7	3	1,69	0,56	umiarkowanie trudne
Zadanie 8	2	1,27	0,64	umiarkowanie trudne

SPRAWNOŚĆ RACHUNKOWA

Zadania z obszaru *sprawność rachunkowa* w sprawdzianie dodatkowym wymagały nie tylko sprawnego wykonywania obliczeń, ale także ustalania strategii rozwiązywania zadania. Szczegółowe informacje dotyczące trudności zadań z tego obszaru podano w tabeli 3.2.9.

Tabela 3.2.9.

Zadanie	Maksymalna liczba punktów za rozwiązanie zadania	Średni wynik punktowy	Współczynnik łatwości	Interpretacja współczynnika łatwości
Zadanie 1a	1	0,48	0,48	trudne
Zadanie 1b	1	0,42	0,42	trudne
Zadanie 1c	1	0,36	0,36	trudne
Zadanie 4a	1	0,84	0,84	łatwe
Zadanie 4b	1	0,90	0,90	bardzo łatwe

Zadanie 1. okazało się trudne dla uczniów. Zadanie to wymagało posiadania sprawności mnożenia i dzielenia na odpowiednim poziomie, a także opracowania strategii jego rozwiązania. W tym zadaniu uczeń miał w puste okienka wpisać odpowiednią liczbę, tak aby zachodziła równość, przy czym po obu stronach tej równości były zapisane działania. W zadaniu 1a podane było wyrażenie: $4 \cdot 6 = \square \cdot 3$. Aby rozwiązać zadanie, uczeń powinien najpierw wykonać mnożenie $4 \cdot 6$, a potem wynik podzielić przez 3 lub zastanowić się, jaka liczba przy mnożeniu przez 3 daje wynik 24. Poprawny wynik – liczbę 8, wpisało w okienko 116 uczniów (ok. 47,5%). 106 uczniów (ok. 43,4%) podało błędny wynik, a 22 (ok. 9,0%) pozostawiło zadanie bez rozwiązania. W zadaniu 1b podane było wyrażenie: $42 : \square = 28 : 4$. Aby rozwiązać zadanie, uczeń powinien najpierw wykonać dzielenie $28 : 4$, a potem 42 podzielić przez 7 lub zastanowić się, przez jaką liczbę należy podzielić 42, aby w wyniku otrzymać 7. Poprawny liczbę – 6, wpisało w okienko 102 uczniów (ok. 41,8%). Tyle samo uczniów (102 uczniów; ok. 41,8%) podało błędny wynik, a 40 (ok. 16,4%) opuściło to zadanie. W zadaniu 1c podane było wyrażenie: $\square : 8 = 54 : 6$. Aby wpisać w okienko odpowiednią liczbę, uczeń powinien najpierw wykonać dzielenie $54 : 6$, a potem mnożenie $9 \cdot 8$ lub zastanowić się, jaką liczbę należy podzielić przez 8, aby w wyniku otrzymać 9. Poprawny liczbę – 72, wpisało w okienko 89 uczniów (ok. 36,5%). 113 uczniów (ok. 46,3%) podało błędny wynik, a 42 (ok. 17,2%) opuściło to zadanie.

Zadanie 4. okazało się dla uczniów łatwe. Miało ono formę zamkniętą. Składało się z dwóch części. W zadaniu 4a uczeń miał wykonać dodawanie: $10 + 12 + 14 + 16 + 18$. Z rozwiązaniem tego przykładu poradziło sobie 205 uczniów (ok. 84,0%). Błędna odpowiedź podało 32 uczniów (ok. 13,1%), a 7 (ok. 4,7%) opuściło to zadanie. W zadaniu 4b uczeń miał wykonać dodawanie $90 + 70 + 50 + 30 + 10$. Ten przykład okazał się najłatwiejszy w całym sprawdzianie dodatkowym. Z rozwiązaniem zadania 4b poradziło sobie 219 uczniów (ok. 89,8%). Błędna odpowiedź podało 16 uczniów (ok. 6,5%), jeden zaznaczył kilka odpowiedzi, a 8 (ok. 3,3%) opuściło to zadanie.

GEOMETRIA

Szczegółowe informacje dotyczące trudności zadań z obszaru *geometria* podano w tabeli 3.2.10.

Tabela 3.2.10.

Zadanie	Maksymalna liczba punktów za rozwiązanie zadania	Średni wynik punktowy	Współczynnik łatwości	Interpretacja współczynnika łatwości
Zadanie 5a	1	0,59	0,59	łatwe
Zadanie 5b	1	0,69	0,69	łatwe
Zadanie 7a	2	1,24	0,62	łatwe
Zadanie 7b	1	0,45	0,45	umiarkowanie trudne

Zadanie 5. miało formę zadania zamkniętego. Dotyczyło rozpoznawania figury i jej obrazu w symetrii osiowej (odbicia lustrzanego figury). Z treści zadania wynikało, że jego bohaterowie namalowali farbą po jednej figurze, złożyli kartkę wzdłuż narysowanej linii, mocno ją przycisnęli, a następnie rozłożyli. Zadaniem ucznia było rozpoznanie kartki po rozłożeniu, na której widoczna była narysowana figura i jej odbicie. W zadaniu 5a linia „zgięcia” była pionowa i pokrywała się z jedną z linii siatki. Z rozwiązaniem tego zadania poradziło sobie 143 uczniów (ok. 58,6%). Prawie co trzeci uczeń (79 uczniów; ok. 32,4%) zaznaczył odpowiedź błędną, 4 uczniów (ok. 1,6%) wybrało kilka odpowiedzi, a 18 (ok. 7,4%) opuściło zadanie. W zadaniu 5b linia „zgięcia” była ukośna. Choć z pozoru zadanie 5b powinno być trudniejsze niż zadanie 5a, z jego rozwiązaniem poradziło sobie więcej uczniów. Poprawną odpowiedź zaznaczyło 169 uczniów (ok. 69,3%); 52 uczniów (ok. 21,3%) wybrało odpowiedź błędną, 4 uczniów (ok. 1,6%) wybrało kilka odpowiedzi, a 19 (ok. 7,8%) opuściło zadanie.

Zadanie 7 składało się z dwóch części. W pierwszej (zadanie 7a) uczeń miał obliczyć obwód kwadratu, którego bok jest o 2 cm dłuższy od boku kwadratu o boku równym 5 cm. Pełne, poprawne rozwiązanie tego zadania przedstawiło 143 uczniów (ok. 58,6%); 7 uczniów (ok. 2,9%) zastosowało poprawną metodę, ale popełniło błąd rachunkowy; 4 uczniów (ok. 1,6%) obliczyło tylko obwód kwadratu o boku 5 cm; 5 uczniów (ok. 2,0%) zapisało tylko poprawny wynik końcowy. Rozwiązanie błędne przedstawiło 39 uczniów (ok. 16,0%), a 46 (ok. 18,9%) opuściło to zadanie. W drugiej części (zadanie 7b) uczeń miał narysować kwadrat, którego obwód jest równy połowie obwodu kwadratu o boku równym 5 cm. Poprawny rysunek sporządziło 110 uczniów (ok. 45,1%), przy czym 97 z nich (ok. 39,8%) rysowało kwadrat po liniach siatki. Błędny rysunek sporządziło 66 uczniów (ok. 27,0%), a 68 (ok. 27,9%) nie podjęło próby rozwiązania zadania.

ZADANIA TEKSTOWE

Tegoroczni trzecioklasiści w zadaniach z obszaru *zadania tekstowe* uzyskali stosunkowo najwyższe wyniki. Szczegółowe informacje dotyczące trudności zadań z tego obszaru podano w tabeli 3.2.11.

Tabela 3.2.11.

Zadanie	Maksymalna liczba punktów za rozwiązanie zadania	Średni wynik punktowy	Współczynnik łatwości	Interpretacja współczynnika łatwości
Zadanie 2	3	2,01	0,67	umiarkowanie trudne
Zadanie 6	2	1,19	0,59	umiarkowanie trudne

Zadanie 2. było zadaniem otwartym, kilkukrokowym. Uczeń, wiedząc, że do sklepu przywieziono 10 dużych i 10 małych skrzynek z jabłkami oraz że w każdej dużej skrzynce jest 15 kg jabłek, a w każdej małej skrzynce 8 kg jabłek, miał obliczyć, o ile więcej kilogramów jabłek przywieziono w dużych skrzynkach niż w małych. Pełnej i poprawnej odpowiedzi udzieliło 148 uczniów (ok. 60,7%); 17 uczniów (ok. 7,0%) zastosowało poprawną metodę, ale popełniło jeden błąd rachunkowy, a 1 uczeń popełnił więcej błędów rachunkowych; 3 uczniów (ok. 1,2%) obliczyło, ile kilogramów jabłek przywieziono w dużych skrzynkach i ile kilogramów jabłek przywieziono w małych skrzynkach, ale nie obliczyło, o ile więcej kilogramów jabłek przywieziono w dużych skrzynkach niż w małych. Kolejnych 3 uczniów (ok. 1,2%) obliczyło tylko masę jabłek w skrzynkach jednego rodzaju. Odpowiedzi na pytanie, bez wykonania obliczeń i rysunku, udzieliło 2 uczniów (0,8%). Błędną odpowiedź podało 55 uczniów (ok. 22,5%), a 15 (ok. 6,1%) opuściło zadanie.

Zadanie 6. również było zadaniem otwartym, wieloetapowym. Uczeń, wiedząc, że bohaterka zadania miała 52 zł, za połowę swoich oszczędności kupiła grę, a za połowę pozostałej kwoty kupiła książkę, miał obliczyć, ile złotych zostało jej po zrobieniu zakupów. Pełnej, poprawnej odpowiedzi udzieliło 126 uczniów (ok. 51,6%); 11 uczniów (ok. 4,5%) zastosowało poprawną metodę,

ale popełniło błąd rachunkowy; 26 uczniów (ok. 10,7%) obliczyło tylko kwotę, jaka została bohaterce po zakupie gry, a jedna osoba podała tylko odpowiedź do zadania bez zapisania obliczeń. Błędne rozwiązanie przedstawiło 45 uczniów (ok. 18,4%), a 35 (ok. 14,3%) opuściło to zadanie.

ROZUMOWANIA MATEMATYCZNE

Szczegółowe informacje dotyczące trudności zadań z obszaru *rozumowania matematyczne* podano w tabeli 3.2.12.

Tabela 3.2.12.

Zadanie	Maksymalna liczba punktów za rozwiązanie zadania	Średni wynik punktowy	Współczynnik łatwości	Interpretacja Współczynnika łatwości
Zadanie 3	3	1,06	0,35	trudne
Zadanie 8a	1	0,69	0,69	umiarkowanie trudne
Zadanie 8b	1	0,60	0,60	umiarkowanie trudne

Zadanie 3. miało formę otwartą. Uczeń miał zaproponować trzy różne sposoby zapakowania 43 babeczek z budyniem, wiedząc, że ma do dyspozycji dwa rodzaje opakowań – takie, w którym mieszczą się 3 babeczki, oraz takie, w którym mieści się 5 babeczek. Ponadto wykorzystane opakowania miały być całkowicie wypełnione – w żadnym z nich nie mogło pozostać wolne miejsce. Trzy poprawne rozwiązania (jedno opakowanie z 3 babeczkami i 8 opakowań z 5 babeczkami, 6 opakowań z 3 babeczkami i 5 opakowań z 5 babeczkami oraz 11 opakowań z 3 babeczkami i 2 opakowania z 5 babeczkami) podał co piąty uczeń (ok. 20,5%). Dwie możliwości wskazało 34 uczniów (ok. 13,9%), a jedną – 40 uczniów (ok. 16,4%). Błędną odpowiedź podało 63 uczniów (ok. 25,8%), a 57 uczniów (ok. 23,4%) nie podjęło próby rozwiązania zadania.

Zadanie 8. miało formę zamkniętą. Uczeń, wiedząc, że w pewnej klasie jest 21 uczniów oraz że dzieci ustawiły się w kółku w taki sposób, iż każda dziewczynka znajdowała się między dwoma chłopcami, a każdy chłopiec między dziewczynką a chłopcem, miał odpowiedzieć na dwa pytania: ilu chłopców jest w tej klasie (zadanie 8a) oraz ile dziewczynek powinno do niej dołączyć, aby liczba chłopców i dziewczynek była taka sama (zadanie 8b). W zadaniu 8a poprawną odpowiedź wybrało 168 uczniów (ok. 68,9%); 41 uczniów (ok. 16,8%) wybrało odpowiedź błędną, a jeden uczeń zaznaczył kilka odpowiedzi; 34 uczniów (ok. 13,9%) opuściło to zadanie. W zadaniu 8b poprawną odpowiedź wybrało 146 uczniów (ok. 59,8%); 60 uczniów (ok. 24,6%) wybrało odpowiedź błędną, a jeden uczeń zaznaczył kilka odpowiedzi; 37 uczniów (ok. 15,2%) opuściło to zadanie. Należy jednak zauważyć, że zadanie 8. było ostatnim zadaniem w sprawdzianie dodatkowym. Interpretując uzyskane wyniki, warto uwzględnić możliwy wpływ zmęczenia uczniów, którzy wcześniej rozwiązywali zadania sprawdzianu podstawowego, oraz ograniczenie czasowe.

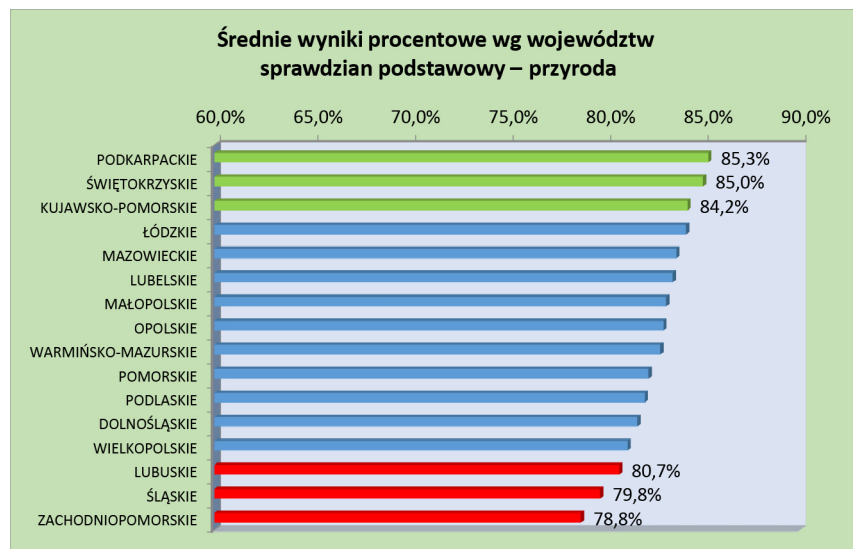
3.3. Wyniki sprawdzianu w części przyrodniczej

Sprawdzian podstawowy w części przyrodniczej pisało 22 690 uczniów z całej Polski. Najwięcej uczniów było z województw mazowieckiego – 18%, wielkopolskiego – 10% i łódzkiego – 10%, a najmniejszy odsetek stanowili trzecioklasiści z województw: opolskiego – 2%, zachodniopomorskiego – 2% i kujawsko-pomorskiego – 2%.

Za wszystkie zadania w części przyrodniczej uczeń mógł uzyskać 30 p. Średni wynik wszystkich uczniów biorących udział w sprawdzianie to 24,82 p. (82,7%) możliwych do zdobycia. Najwyższy wynik uzyskali uczniowie z województw: podkarpackiego – 25,59 p. (85,3%), świętokrzyskiego – 25,51 p. (85,0%) i kujawsko-pomorskiego – 25,27 p. (84,2%). Najniższy wynik uzyskali uczniowie

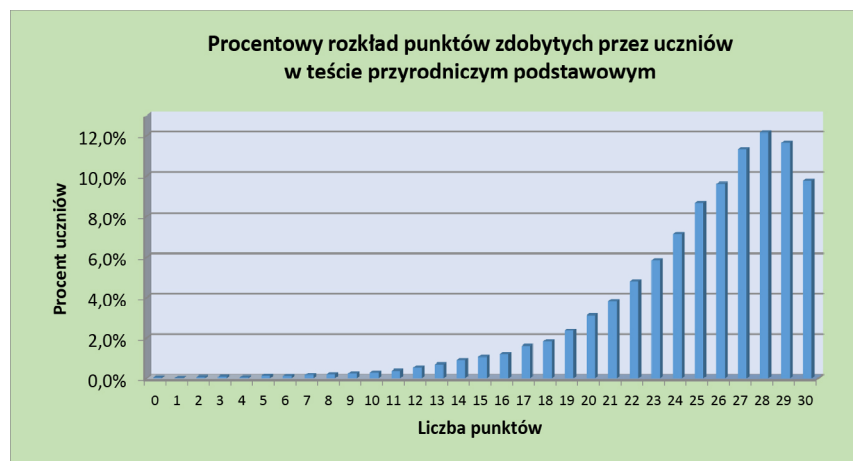
z województw: zachodniopomorskiego 23,63 p. (78,8%), śląskiego 23,93 p. (79,8%) oraz lubuskiego 24,22 p. (80,7%).

Wykres 3.3.1.

Na wykresie 3.3.2. przedstawiono procentowy rozkład punktów zdobytych w sprawdzianie przyrodniczym podstawowym.

Wykres 3.3.2.

Rozkład wyników jest silnie lewoskośny, co oznacza, że sprawdzian był łatwy dla uczniów. Maksymalną liczbę punktów uzyskało 2 215 uczniów (9,8%), 29 p. – 2 646 (11,7%), a 28p. – 2 756 (12,1%). Aż 87,9% trzecioklasistów otrzymało co najmniej 20 p., zaś połowa wszystkich uczniów uczestniczących w sprawdzianie – co najmniej 26 p. Tylko 8 uczniów (0,4%) uzyskało 5 p. lub mniej.

W tabeli 3.3.1. zestawiono wyniki z poszczególnych zadań sprawdzianu podstawowego z przyrody.

Tabela 3.3.1.

Zadanie	Maksymalna liczba punktów za rozwiązanie zadania	Średni wynik punktowy	Współczynnik łatwości	Interpretacja współczynnika łatwości
Zadanie 1	4	2,81	0,70	łatwe
Zadanie 2	4	3,44	0,86	łatwe
Zadanie 3	4	3,10	0,78	łatwe
Zadanie 4	4	3,50	0,88	łatwe
Zadanie 5	4	3,45	0,86	łatwe
Zadanie 6	3	2,68	0,89	łatwe
Zadanie 7	5	4,06	0,81	łatwe
Zadanie 8	2	1,77	0,89	łatwe

Wszystkie zadania z tego sprawdzianu były dla tegorocznych trzecioklasistów łatwe.

Zadanie 1. było zadaniem zamkniętym. Składało się z czterech części. W pierwszej (zadanie 1a) uczeń spośród podanych grup zwierząt miał wybrać tę, w której podane były tylko nazwy zwierząt leśnych. To pytanie okazało się trudne dla uczniów. Poprawnej odpowiedzi (*łoś, jeleń, kuna, rys*) udzieliło tylko ok. 47,9% uczniów. Błędna odpowiedź wybrała ponad połowa uczniów (ok. 50,4%), ok. 1% uczniów wybrał kilka odpowiedzi, a ok. 0,6% uczniów opuściło to zadanie. W drugiej części (zadanie 1b) uczeń miał spośród podanych roślin wskazać tę, która w warunkach naturalnych nie występuje w Polsce. To zadanie okazało się bardzo łatwe. Poprawną odpowiedź (*bananowiec*) wybrało ok. 90,5% uczniów. Ok. 8,7% uczniów wybrało odpowiedź błędną, 37 uczniów (ok. 0,2%) zaznaczyło kilka odpowiedzi, a 137 uczniów (ok. 0,6%) opuściło to zadanie. W trzeciej części (zadanie 1c) uczeń miał spośród podanych zwierząt wskazać to, które w Polsce jest objęte ochroną. Prawidłową odpowiedź (*żubr*) wybrało ok. 79,5% uczniów, a błędną – ok. 18,6%; 57 uczniów (ok. 0,2%) zaznaczyło kilka odpowiedzi, a 393 uczniów (ok. 1,7%) opuściło to zadanie. W czwartej części (zadanie 1d) uczeń miał spośród podanych roślin wskazać tę, która w Polsce jest objęta ochroną. W tym zadaniu ok. 62,8% uczniów zaznaczyło prawidłową odpowiedź (*mikołajek nadmorski*), błędną – ok. 35,5%. Ok. 0,4% uczniów zaznaczyło kilka odpowiedzi, a ok. 1,3% opuściło to zadanie.

W zadaniu 2. uczeń miał samodzielnie sformułować cztery przykłady zachowań, dzięki którym dba o swoje zdrowie. Mógł tutaj wziąć pod uwagę zdrowe odżywianie, sport, tryb życia, bezpieczeństwo, odpowiedni ubiór itp. i podać np. takie zachowania: *codziennie jem warzywa, uprawiam sport, myję zęby, myję ręce przed jedzeniem, zimą noszę czapkę, chodzę wcześniej spać, nie gram długo na telefonie*. Cztery właściwe przykłady podało ok. 69,8% uczniów, trzy – ok. 15,7%, dwa – ok. 7,3%, a jeden – ok. 3,0%. Ok. 2,8% uczniów podało zachowania sprzeczne z dbaniem o zdrowie lub odpowiedzi nieodnoszące się do polecenia, a ok. 1,4% nie podjęło próby rozwiązania tego zadania.

W zadaniu 3. narysowana była mapa Polski z zaznaczonymi punktami. Obok mapy znajdowały się cztery wyrazy: *Tatry, Wisła, Mazury, Warszawa*. Zadaniem ucznia było połączenie tych wyrazów z odpowiednimi miejscami na mapie. Poprawnej odpowiedzi (cztery właściwe połączenia) udzieliło ok. 56,8% uczniów. Trzy poprawne połączenia wykonało ok. 13,1% uczniów, dwa – ok. 17,6%, a jedno – ok. 8,9%. Ok. 3,1% uczniów podało odpowiedź nieprecyzyjną, a ok. 0,5% nie podjęło próby rozwiązania tego zadania.

W zadaniu 4. w dwóch kolumnach znajdowały się pewne informacje i uczeń miał połączyć liniami przyczyny i skutki. Poprawne połączenia to: *Podlewam nasiono wsiane do ziemi. – Wyrasta roślina. Przez kilka dni padają ulewne deszcze. – Podnosi się poziom wody w rzekach. Temperatura*

spadła poniżej zera stopni Celsjusza. – Woda w kałuży zamarła. Do wody wpadła gałeczka. – Pojawiły się kręgi na wodzie. Odpowiedzi precyzyjnej (cztery poprawne połączenia) udzieliło ok. 79,7% uczniów. Trzy poprawne połączenia zrobiło ok. 1,7%, dwa połączenia – ok. 11,3%, a jedno – ok. 3,8%. Ok. 3,8% uczniów podało odpowiedź nieprecyzyjną, a ok. 1,7% nie podjęło próby rozwiązania tego zadania.

W zadaniu 5. znajdowały się opisy czterech sytuacji, a poniżej ponumerowane opisy czterech zachowań. Uczeń miał połączyć opisy z zachowaniami, wpisując odpowiedni numer przy opisie sytuacji. Np. opis: *Widzisz, że z okien bloku wydobywa się dym. Nikogo nie ma w pobliżu. Co zrobisz?* trzecioklasista powinien połączyć z zachowaniem: 1. *Dzwonię pod numer 112*, wpisując w kratkę przy opisie sytuacji nr 1. Odpowiedź precyzyjną (cztery poprawne zachowania w każdej z sytuacji) podało ok. 77,5% uczniów. Trzy poprawne zachowania podało ok. 2,1% uczniów, dwa poprawne zachowania – ok. 12,4%, a jedno – ok. 4,3%. Odpowiedzi nieprecyzyjnej udzieliło 730 uczniów (ok. 3,2%), a 123 (ok. 0,5%) nie podjęło próby rozwiązania tego zadania.

W zadaniu 6. narysowany był schemat Układu Słonecznego. Na jego podstawie uczeń spośród podanych sześciu zdań – 1) *Ziemia krąży wokół Słońca po orbicie.* 2) *Słońce krąży wokół Ziemi po orbicie.* 3) *Ziemia to czwarta planeta od Słońca.* 4) *Ziemia to trzecia planeta od Słońca.* 5) *W Układzie Słonecznym jest osiem planet.* 6) *W Układzie Słonecznym jest siedem planet.* – miał wybrać trzy zdania prawdziwe. Odpowiedź precyzyjną (trzy zdania prawdziwe: *Ziemia krąży wokół Słońca po orbicie. Ziemia to trzecia planeta od Słońca. W Układzie Słonecznym jest osiem planet.*) podało ok. 77,2% uczniów. Dwa zdania prawdziwe zaznaczyło ok. 16,6% uczniów, a jedno – ok. 3,6%. Odpowiedź nieprecyzyjną podało ok. 2,2% uczniów, a 98 (ok. 0,4%) nie podjęło próby rozwiązania tego zadania.

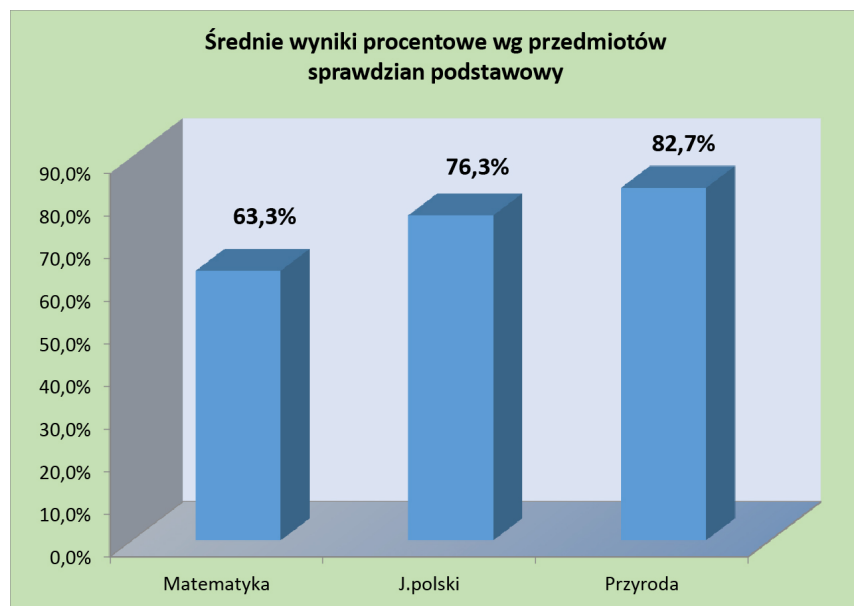
W zadaniu 7. były rysunki pięciu opisanych pojemników na śmieci, nad którymi narysowane były różne odpady. Uczeń miał nad każdym pojemnikiem na śmieci skreślić jeden odpad, który nie powinien się w nim znaleźć. Odpowiedzi precyzyjnej (pięć poprawnych skreśleń) udzieliło ok. 47,7% uczniów. Czterech poprawnych skreśleń dokonało ok. 32,3% uczniów, trzech – ok. 11,3%, dwóch – ok. 1,5%, a jednego – ok. 0,8%. Odpowiedź nieprecyzyjną podało ok. 5,8% uczniów, a 132 (ok. 0,6%) nie podjęło próby rozwiązania tego zadania.

W zadaniu 8. znajdowały się cztery rysunki, na których były przedstawione zachowania różnych osób na drodze lub w jej pobliżu. Uczeń miał wskazać te obrazki, na których pokazano bezpieczne zachowania, wstawiając przy nich znak x. Zadanie to było dla uczniów łatwe. Ok. 84,3% uczniów wskazało dwa obrazki z właściwymi zachowaniami, a ok. 8,4% – jeden. Odpowiedzi nieprecyzyjnej udzieliło ok. 6,9% uczniów, a 91 uczniów (ok. 0,4%) nie podjęło próby rozwiązania zadania 8.

4. Podsumowanie

Tegoroczne ogólne wyniki są podobne do tych z poprzednich edycji badania Omnibus. Tak jak w latach poprzednich można stwierdzić, że umiejętności – polonistyczne i przyrodnicze u zdecydowanej większości uczniów są na wysokim poziomie, natomiast umiejętności matematyczne na poziomie średnim.

Wykres 4.1.

Ogólne wyniki, jakie osiągnęli uczniowie w części polonistycznej, są zadowalające. Podobnie jak w latach poprzednich umiejętności uczniów w obszarze *gramatyka* są wysokie, natomiast umiejętności w obszarach *czytanie* i *pisanie* – średnie. Te umiejętności warto nadal rozwijać. Zadania z obszaru *ortografia* przysporzyły tegorocznym trzecioklasistom najwięcej trudności. Uzyskane przez nich wyniki wyraźnie wskazują na potrzebę położenia większego nacisku na kształcenie poprawności ortograficznej.

Ogólne wyniki osiągnięte przez uczniów w części matematycznej nie są w pełni zadowalające. Sprawności rachunkowe uczniów znajdują się na dobrym poziomie, dlatego należy je nadal ćwiczyć i rozwijać. Umiejętności rozwiązywania zadań tekstowych oraz umiejętności geometryczne są na poziomie średnim. Natomiast uczniowie napotykają wiele trudności w zadaniach wymagających pomysłowości oraz myślenia matematycznego. Warto zauważyć, że większość tegorocznych trzecioklasistów dobrze radziła sobie z zadaniami typowymi, wymagającymi zastosowania znanego schematu postępowania. Większość uczniów dobrze opanowała szczegółowe umiejętności matematyczne wskazane w podstawie programowej. Należy jednak zwrócić większą uwagę na rozwijanie umiejętności praktycznych, takich jak wykonywanie obliczeń zegarowych. Sprawdzian wykazał pewne braki w wiedzy i umiejętnościach uczniów w tym zakresie, co może skutkować trudnościami zarówno w codziennym funkcjonowaniu, jak i w dalszej nauce matematyki w klasach 4–8. Ważne jest też, aby w klasach 1–3, a także w klasie 4, dzieci wykonywały wiele działań praktycznych i manipulowały realnymi przedmiotami, dzięki czemu będą mogły zdobywać bogate doświadczenia matematyczne. Edukacja matematyczna nie powinna bowiem koncentrować się wyłącznie na opanowaniu określonych algorytmów czy rozwiązywaniu konkretnych zadań, lecz przede wszystkim na rozwijaniu myślenia matematycznego oraz twórczego podejścia do problemów.

W części przyrodniczej uczniowie osiągnęli najwyższe wyniki. Trzecioklasiści wykazali się wiedzą przyrodniczą, geograficzną oraz ekologiczną. Znają podstawowe zasady bezpieczeństwa, właściwego zachowania się i dbania o własne zdrowie. Wiedzą, jak dbać o środowisko. Pokazali,

że posiadają wiedzę i umiejętności określone w *Podstawie programowej kształcenia ogólnego*.

Wyniki sprawdzianu są ważną informacją dla nauczycieli, rodziców i samych dzieci. By jednak sprawdzian spełnił założone cele, warto pamiętać o kilku zasadach.

Należy omówić sprawdzian z rodzicami dziecka, którzy zwykle z dużym niepokojem czekają na wyniki. Należy wskazać mocne strony dziecka, a potem omówić trudności, pokazać, jak pracować z dzieckiem w domu, aby mogło ono pokonać te trudności. Warto zachęcić rodziców do współpracy i wspierać metodycznie (np. wskazując literaturę lub pomagając w doborze ćwiczeń).

Trzeba też pamiętać, że wynik punktowy to tylko jeden z czynników oceny dziecka. Ze względu na różnice rozwojowe należy również brać pod uwagę wysiłek dziecka oraz jego podejście do stawianych mu zadań.

Wyniki uczniów osiągnięte w sprawdzianie nie mogą być też podstawą oceny pracy nauczyciela, ponieważ na wynik ucznia mają wpływ również inne czynniki (zainteresowania dziecka, środowisko, wcześniejsze doświadczenia edukacyjne itp.).

Reasumując – warto przeprowadzać sprawdziany w klasach 1–3, tylko trzeba organizować je w sposób przyjazny dla dzieci, rodziców i samych nauczycieli. Wyniki sprawdzianów powinny być analizowane pod kątem określenia mocnych i słabych stron dziecka i stanowić podstawę do indywidualizacji pracy z małym uczniem – wspierania go w pokonywaniu trudności i rozwijania jego uzdolnień. Nie można zapominać o rodzicach, którzy powinni być partnerami nauczyciela podczas pracy z dzieckiem.

Serdecznie dziękujemy nauczycielom i dyrektorom szkół za zaangażowanie przy realizacji sprawdzianu Omnibus 2026 i dzieciom za udział w tym sprawdzianie.

